

# แผนพัฒนาการเกษตร

ปี 2566 – 2570

ตำบลงอบอิบุตร

อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์



## แนวทางพัฒนาการเกษตร

### บทที่ ๑

#### หลักการและเหตุผล

จากการพัฒนาอาชีพการเกษตรที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากโครงการที่นำมาแก้ไขในพื้นที่ยังไม่ตรงความต้องการของชุมชนและเกษตรกรจึงได้ทำการวิเคราะห์ชุมชนหมู่บ้านและตำบลแบบมีส่วนร่วมโดยเกษตรกรในพื้นที่ได้หาปัญหาของตนเองเพื่อพัฒนาอาชีพให้ตรงกับความต้องการของชุมชนและยังเป็นเครื่องมือของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เทศบาลตำบลและหน่วยงานอื่นๆ ที่จะนำไปวางแผนพัฒนาอาชีพต่อไป

#### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวางแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรให้ตรงกับความต้องการ
๒. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เทศบาลตำบลและหน่วยงานอื่นๆ จะได้ใช้ข้อมูลจัดทำโครงการระยะยาวในการวางแผนพัฒนาด้านอาชีพ สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐาน
๓. เกษตรกรหรือองค์กรหมู่บ้าน ตำบลสามารถวางแผนปฏิบัติงานตนเองและกลุ่ม แบบมีส่วนร่วมหรือแบบบูรณาการ
๔. เพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริงที่จะใช้ในการส่งเสริมการเกษตร
๕. เพื่อให้ทราบภูมิปัญญาชาวบ้านในส่วนที่ดีเพื่อนำไปเพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกรรายอื่นๆ

#### ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรจำนวน ๑,๐๑๓ คนจะได้รับความรู้ด้านการเกษตร
๒. เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มได้ตามปัญหาที่เกิดขึ้น
๓. กลุ่มอาชีพเดิมจะสามารถพัฒนากลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. เกษตรกรสามารถวางแผนพัฒนาอาชีพของแต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

#### พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลหนองอีบุตร ๘ หมู่บ้าน

#### ระยะเวลาดำเนินการ

๑. จัดทำแผนส่งเสริมการเกษตร ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
๒. จัดทำโครงการถ่ายทอดความรู้และการลงทุนเสนอเข้าแผนพัฒนาตำบล 3 ปี เทศบาลตำบลห้วยผึ้งหนองอีบุตร

## บทที่ ๒

### สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมชุมชน

#### ข้อมูลด้านกายภาพ

##### ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลหนองอีบุตรเป็นตำบลหนึ่งซึ่งอยู่ในเขตปกครองของอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่ในทางทิศใต้ของอำเภอห้วยผึ้งแบ่งการปกครองออกเป็น ๘ หมู่บ้าน โดยมีอาณาเขตการปกครองออกเป็นดังนี้

ทิศเหนือ	จดกับเขตตำบลนิคมห้วยผึ้ง	อำเภอห้วยผึ้ง	จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	จดกับเขตตำบลหนองบัว	อำเภอนามน	จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันออก	จดกับเขตตำบลไค้่นุ่น	อำเภอห้วยผึ้ง	จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันตก	จดกับเขตตำบลสงเปลือย	อำเภอนามน	จังหวัดกาฬสินธุ์

##### จำนวนประชากรและครัวเรือน

ตำบลหนองอีบุตรมีประชากรทั้งหมด ๔,๔๒๙ คน โดยแยกเป็นชาย จำนวน ๒,๒๐๕ คน หญิง ๒,๒๒๔ คน แบ่งการปกครองออกเป็น ๘ หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน ๑,๐๑๓ ครัวเรือนโดยแยกได้ดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านหนองอีบุตร	นายสมร จรัสแผ้ว	ผู้ใหญ่บ้าน ๑๖๖ ครัวเรือน
หมู่ที่ ๒ บ้านหนองอีบุตร	นายบุญเทียน ชองศิริ	ผู้ใหญ่บ้าน ๑๐๒ ครัวเรือน
หมู่ที่ ๓ บ้านหนองอีบุตร	นายสมบัติ บุ่งนาแซง	ผู้ใหญ่บ้าน ๑๖๒ ครัวเรือน
หมู่ที่ ๔ บ้านหนองอีบุตร	นายฉลอง ศรีเลิศ	ผู้ใหญ่บ้าน ๑๖๖ ครัวเรือน
หมู่ที่ ๕ บ้านนิคมหนองบัว	นายณัฐกิจ จับอันชอบ	ผู้ใหญ่บ้าน ๑๒๒ ครัวเรือน
หมู่ที่ ๖ บ้านห้วยน้ำคำ	นายสุนทร โพธิชัย	กำนัน ๔๘ ครัวเรือน
หมู่ที่ ๗ บ้านนาหัวเมย	นายประมวล กิริมิตร	ผู้ใหญ่บ้าน ๑๖๓ ครัวเรือน
หมู่ที่ ๘ บ้านหนองขอนแก่น	นายจรงค์ษ์ บุ่งนาแซง	ผู้ใหญ่บ้าน ๙๒ ครัวเรือน

##### พื้นที่และสภาพการถือครอง

พื้นที่ทั้งหมด	จำนวน ๒๓,๐๑๑ ไร่	พื้นที่ปลูกยูคาลิปตัส	จำนวน ๑๑๑ ไร่
พื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน ๒๒,๙๔๘ ไร่	พื้นที่ปลูกมะม่วง	จำนวน ๔๔ ไร่
พื้นที่ทำนา	จำนวน ๑๑,๔๒๖ ไร่	พื้นที่ป่าสมบูรณ์	จำนวน ๓๓๑ ไร่
พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน ๑,๐๔๙ ไร่	พื้นที่ไม้ละเมาะ	จำนวน ๔๔ ไร่
พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน	จำนวน ๙๒๙ ไร่	พื้นที่ลุ่ม	จำนวน ๒๐๕ ไร่
พื้นที่ปลูกกล้วย	จำนวน ๘๐ ไร่	พื้นที่แหล่งน้ำ	จำนวน ๘๘๔ ไร่
พื้นที่ปลูกพืชไร่ผสม	จำนวน ๖,๗๙๕ ไร่	พื้นที่หมู่บ้าน	จำนวน ๑,๐๗๕ ไร่
พื้นที่ปลูกยางพารา	จำนวน ๓๘ ไร่		

##### สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของตำบลหนองอีบุตรโดยทั่วไป เป็นที่ราบสูง ที่ลุ่มสลับที่ดอน โดยเฉพาะทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันตก ส่วนทางทิศตะวันออก เป็นที่ราบ พื้นที่ป่าไม้

## พื้นที่ป่าไม้

ป่าไม้ของตำบลหนองอีบุตร เป็นพื้นที่ป่าสงวนสาธารณะของแต่ละหมู่บ้าน เรียกว่า ดอนเจ้าปู่ หรือดอนปู่ตา

### อุณหภูมิต่ำ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของตำบลในฤดูร้อนอุณหภูมิต่ำค่อนข้างสูง เฉลี่ย ๓๒ องศาเซลเซียส ในฤดูหนาวอุณหภูมิต่ำค่อนข้างต่ำ เฉลี่ย ๑๓ องศาเซลเซียส ซึ่งมีฤดูหนาวค่อนข้างยาว ประมาณ ๔ เดือน

### สภาพแหล่งน้ำและปริมาณน้ำฝน

ตำบลหนองอีบุตรพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ยังอาศัยน้ำฝนและมีบางส่วนอาศัยน้ำจากชลประทานอ่างเก็บน้ำห้วยผึ้ง - ห้วยฝา

### แหล่งน้ำที่สำคัญ

๑. อ่างเก็บน้ำห้วยผึ้ง-ห้วยฝา อยู่ทางทิศเหนือของตำบลนิคมห้วยผึ้งพื้นที่ หมู่ที่ ๑๓ เป็นอ่างเก็บน้ำของชลประทานที่สามารถเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในการเกษตรและทำน้ำประปาอำเภอห้วยผึ้ง อ่างเก็บน้ำนี้ สามารถเก็บน้ำได้มากถึง ๑ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ส่งน้ำของอ่างเก็บน้ำห้วยผึ้งในฤดูฝนสามารถส่งน้ำได้ถึง ๕,๐๐๐ ไร่ ในฤดูแล้งสามารถส่งน้ำเพื่อการเกษตรได้ถึง ๘๐๐ ไร่ หมู่บ้านที่ได้รับประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำห้วยผึ้ง-ห้วยฝา คือ หมู่บ้านในตำบลนิคมห้วยผึ้ง และบ้านหนองอีบุตร ม. ๑,๒,๓,๔ บ้านนิคมหนองบัว ม. ๕ บ้านห้วยน้ำคำ ม. ๖ บ้านนาหัวเมย ม. ๗ บางส่วน

๒. ลำห้วย ในพื้นที่ตำบลหนองอีบุตร มีเทือกเขาอยู่ทางทิศเหนือของตำบลนิคมห้วยผึ้งและตำบลคำบังจึงทำให้มีการเกิดต้นน้ำลำธารทำให้มีน้ำไหลผ่านเกิดเป็นห้วยขึ้นดังนี้

๑. ลำห้วยสะทาด
๒. ลำห้วยฝา
๓. ลำห้วยหลัว

### ๓. หนองน้ำ หนองน้ำที่สำคัญของตำบลหนองอีบุตรมีดังนี้

๑. บ้านหนองอีบุตร ม.๑
  - หนองสามขา เนื้อที่ ๑๔๙ ไร่
  - หนองบักก่า เนื้อที่ ๓๗ ไร่
๒. บ้านหนองอีบุตร ม.๓
  - หนองบึงไฮ เนื้อที่ ๒๗ ไร่
๓. บ้านหนองอีบุตร ม.๔
  - หนองนาแซง เนื้อที่ ๑๑๔ ไร่
  - หนองลุ่มไต้ เนื้อที่ ๖๓ ไร่
๔. บ้านนิคมหนองบัว ม.๕
  - หนองบัว เนื้อที่ ๑๒ ไร่
๕. บ้านห้วยน้ำคำ ม.๖
  - สระวัด เนื้อที่ ๔ ไร่
๖. บ้านนาหัวเมย ม.๗
  - หนองทับช้าง เนื้อที่ ๘๐ ไร่
  - หนองคา เนื้อที่ ๔๐ ไร่

๗. บ้านหนองขอนแก่น ม.๘

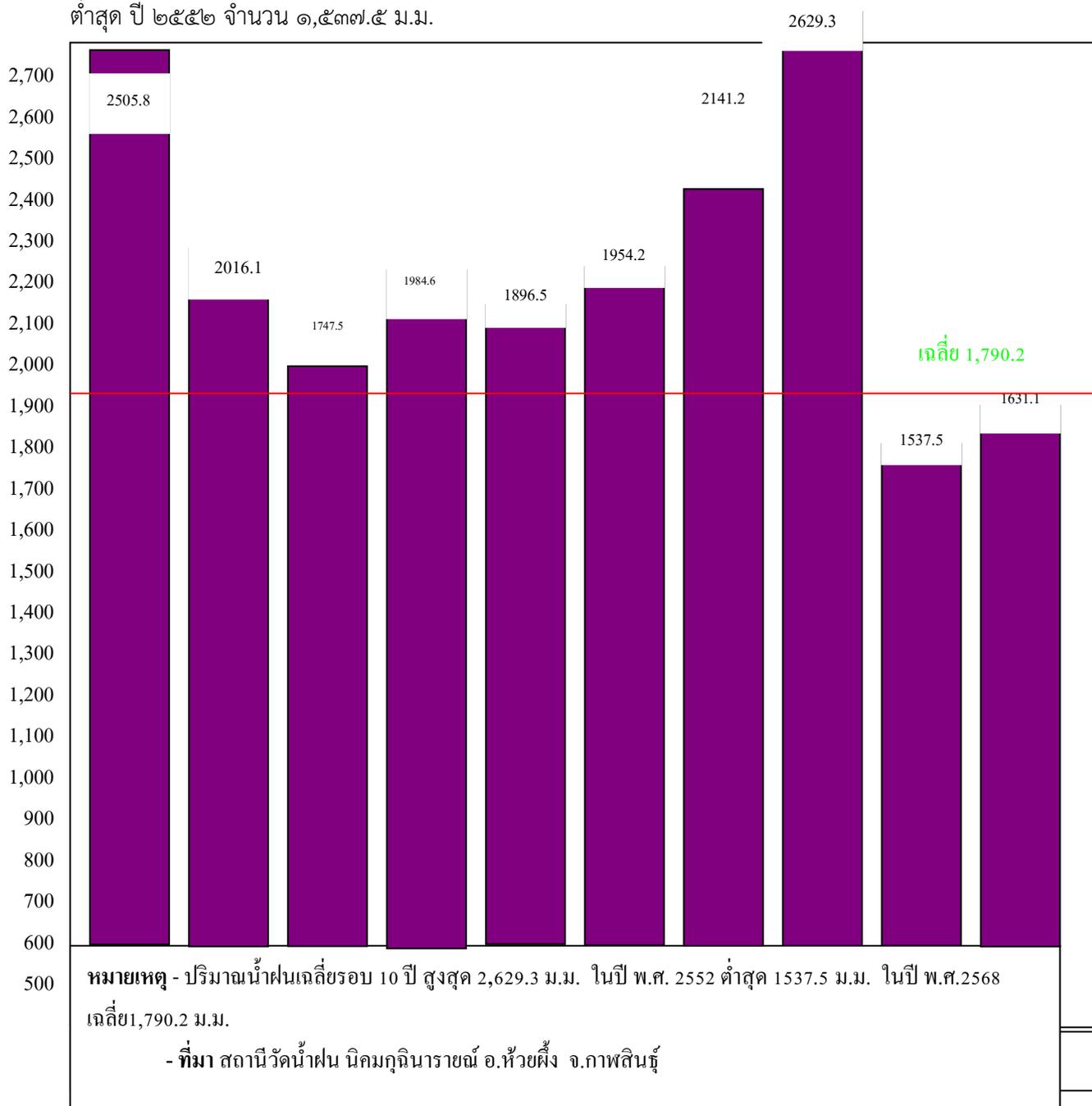
- หนองผือฮี เนื้อที่ ๖๔ ไร่
- หนองส้มขิว เนื้อที่ ๔ ไร่

๘. น้ำใต้ดิน นับว่าเป็นแหล่งน้ำที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะตำบลหนองอีบุตร มีระดับน้ำใต้ดิน อยู่ตื้นมาก สามารถสูบน้ำใต้ดินขึ้นมาเพาะปลูกพืชได้ ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง บ้านนิคมหนองบัว ม.๕ และบ้านหัวนาคำ ม. ๖ สองหมู่บ้านนี้ มีการนำน้ำใต้ดินขึ้นมาปลูกพืชในฤดูแล้ง ระดับน้ำใต้ดิน เฉลี่ยอยู่ระหว่าง ๖ - ๙ เมตร ถ้าหากมีการขุดเจาะ ก็สามารถนำน้ำใต้ดินขึ้นมาทำการเกษตรได้ อย่างพอเพียง

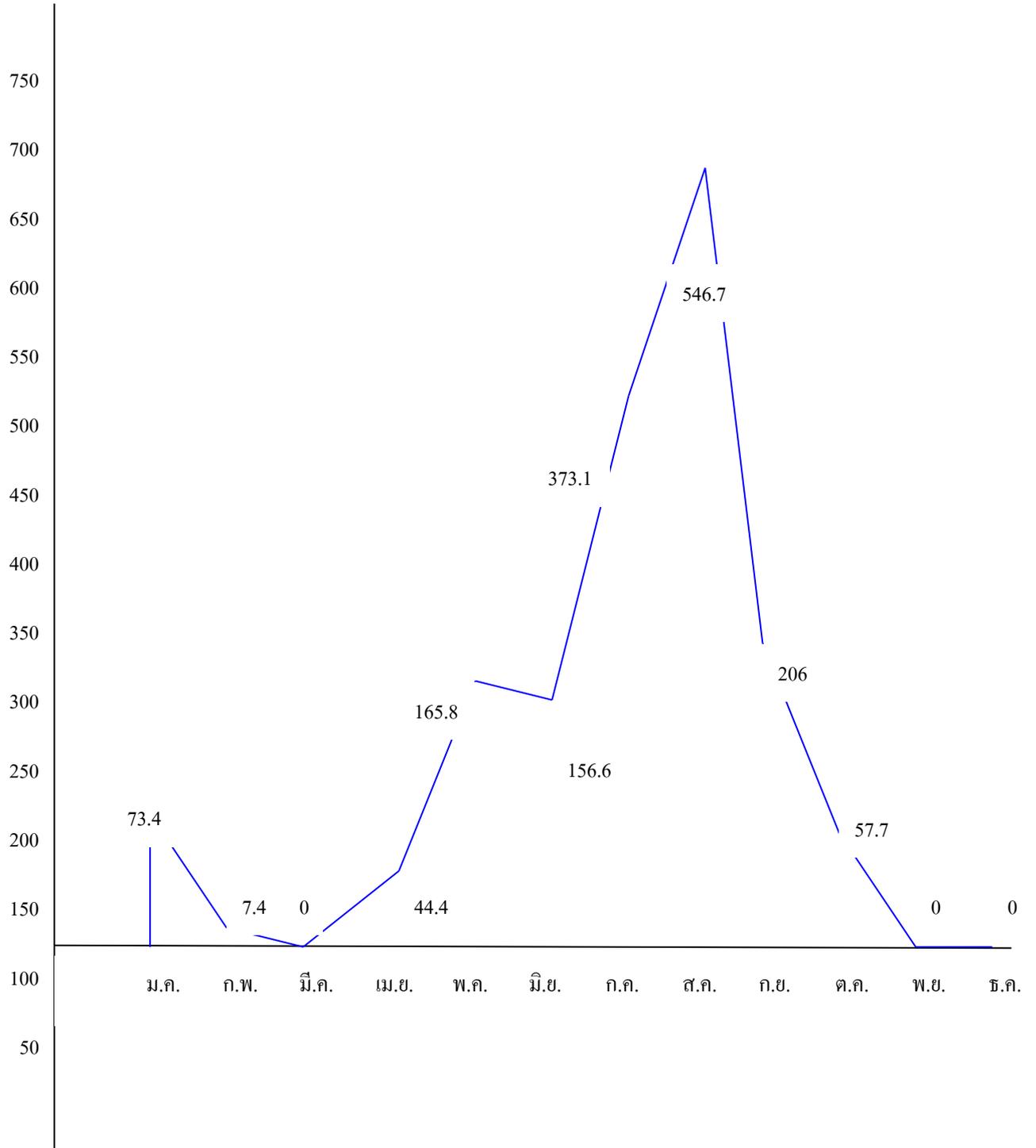
### ภาพที่ ๖ สถิติน้ำฝน พ.ศ. ๒๕๕๘ - พ.ศ.๒๕๖๘ ปริมาณน้ำฝน ๑๐ ปีย้อนหลัง

#### ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๕ มีปริมาณน้ำฝนทั้งสิ้น ๑๗,๙๐๒.๖ ม.ม.  
ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย ๑๐ ปี ๑,๗๙๐.๒ ม.ม. ปริมาณน้ำฝนสูงสุด ปี ๒๕๕๑ จำนวน ๒,๖๒๙.๓ ม.ม.  
ต่ำสุด ปี ๒๕๕๒ จำนวน ๑,๕๓๗.๕ ม.ม.



สถิติน้ำฝน ปี ๒๕๕๕ จำนวน ๑,๖๓๑.๑ มิลลิเมตร



หมายเหตุ ปริมาณน้ำฝนรอบปี ๒๕๕๕ สูงสุด ๕๔๖.๗ ม.ม. ในเดือน ส.ค. ๖๘ เฉลี่ย ๑๓๕.๙๒ ม.ม./ปี

- ที่มา สถานีวัดน้ำฝน นิคมกฤษณารายณ์ อ.ห้วยผึ้ง จ.กาฬสินธุ์

#### ดินและศักยภาพของดินที่มีความเหมาะสมของดิน

๑. **ดินชุดโคราช** เป็นกลุ่มดินที่มีลักษณะเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายดินชั้นล่างเป็นดินเหนียว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำปฏิกิริยาของดินเป็นกรดเป็นต่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ เป็นดินที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวแต่ขาดแคลนน้ำในระยะฝนทิ้งช่วง
๒. **ดินชุดร้อยเอ็ด** เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มักมีน้ำขังในช่วงฤดูฝน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมีความลาดชันประมาณ ๕ - ๘ เปอร์เซ็นต์ระดับความสูงจากน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑๘๐ - ๒๒๐ เมตร ปัญหาที่สำคัญในดินกลุ่มนี้คือดินขาดความอุดมสมบูรณ์เนื้อดินค่อนข้างเป็นดินทราย พบมากหมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘
๓. **ดินชุดน้ำพอง** ดินกลุ่มนี้เป็นพวกดินทรายจัดมีการระบายน้ำค่อนข้างมากดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนมีความลาดชัน ๕ - ๘ เปอร์เซ็นต์สูงจากระดับทะเลปานกลาง ปัญหาที่สำคัญในดินชุดนี้ได้แก่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและสภาพพื้นที่มีความลาดชันปานกลาง หมู่ที่พบ หมู่ที่ ๑,๘,๙

#### สมรรถนะของดินในการใช้ประโยชน์

ความเหมาะสมของดินในการปลูกพืชของตำบลคำบางตามชุดดินแล้วเราสามารถแบ่งสมรรถนะของดินออกเป็น ๓ ประเภทตามความเหมาะสมในการปลูกพืช

๑. ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวปานกลางซึ่งมีการกระจายอยู่ทั่วไปของทุกหมู่บ้าน โดยจะพบมากบริเวณหมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๔
๒. ดินที่เหมาะสมน้อยในการปลูกข้าวพบมากบริเวณหมู่ที่ ๓,๑๐ ลักษณะดินดังกล่าวมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมักมีปัญหาไม่สามารถอุ้มน้ำและเก็บกักน้ำได้
๓. ดินที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว ดินดังกล่าวพบมากในพื้นที่หมู่ที่ ๗,๘ เนื่องจากอยู่ในเขตที่ราบสูง

#### พืชไร่

สมรรถนะของดินในการปลูกพืชไร่ที่เกษตรกรใช้ในการเพาะปลูกพืชไร่นั้นจะเป็นดินโคราชและชุดดินน้ำพองประมาณ ๖๔ เปอร์เซ็นต์พื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกมันสำปะหลัง อ้อย ถั่วลิสง ดินดังกล่าวมักมีปัญหาคือดินขาดความอุดมสมบูรณ์จำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินอยู่เสมอ

#### ข้อมูลด้านสาธารณูปโภค

เส้นทางคมนาคมภายในตำบลหนองอีบุตร มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกันระหว่างหมู่บ้าน ระหว่างตำบล สะดวกทุกหมู่บ้าน

๑. ถนนลาดยาง จากตำบลหนองอีบุตร ถึง อำเภอห้วยผึ้ง ระยะทาง ๗ กิโลเมตร
๒. ถนนลาดยาง ภายในหมู่ ๑-๔ บ้านหนองอีบุตร ระยะทาง ๔ กิโลเมตร
๓. ถนนลาดยางตำบลหนองอีบุตรถึงตำบลสงเปลือย อำเภอนามน ระยะทาง ๖ กิโลเมตร
๔. ถนนลาดยางจากบ้านหนองอีบุตร ถึงบ้านคำบาง ระยะทาง ๖ กิโลเมตร
๕. ถนนลาดยางกับถนนลูกรัง หมู่ ๗ บ้านนาหัวเมย ถึงสามแยกฯ ระยะทาง ๖ กิโลเมตร
๖. ถนนลูกรัง บ้านหนองอีบุตร ถึงหน่วยรักษาป่าไม้ ระยะทาง ๖ กิโลเมตร

๗. ถนนลูกรังบ้านหนองอีบุตรถึงบ้านหนองขอนแก่น ม. ๘ ระยะทาง ๔ กิโลเมตร
๘. ถนนลูกรังบ้านหนองอีบุตรถึงบ้านนาหัวเมย ระยะทาง ๕ กิโลเมตร
๙. ถนนลูกรังบ้านนาหัวเมยถึงบ้านหนองขอนแก่น ระยะทาง ๒ กิโลเมตร
๑๐. ถนนลูกรังบ้านนาหัวเมยถึงบ้านห้วยน้ำคำ ระยะทาง ๑ กิโลเมตร
๑๑. ถนนลูกรังบ้านหนองอีบุตรถึงบ้านนิคมหนองบัว ม.๕ ระยะทาง ๑.๕ กิโลเมตร

#### ข้อมูลด้านสิ่งก่อสร้างต่างๆ ของชุมชน

- |                                    |                  |
|------------------------------------|------------------|
| ๑. โรงเรียนประถมศึกษา              | จำนวน ๓ โรงเรียน |
| ๒. วัดพุทธ                         | จำนวน ๖ วัด      |
| ๓. สถานีอนามัย                     | จำนวน ๑ แห่ง     |
| ๔. ที่ทำการเทศบาลตำบล              | จำนวน ๑ แห่ง     |
| ๕. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีฯ | จำนวน ๑ แห่ง     |

#### ข้อมูลด้านภัยธรรมชาติ

๑. น้ำท่วม มีพื้นที่บางส่วนของตำบลหนองอีบุตรที่อยู่ติดกับลำห้วยจึงเกิดปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำในช่วงที่มีพายุเข้ามา หมู่บ้านที่ประสบปัญหาน้ำท่วม คือ ม. ๑,๒,๓,๔,๗,๘
๒. ภัยแล้งมีพื้นที่บางส่วนของตำบลจะประสบกับภัยแล้งเมื่อฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานานเนื่องจากพื้นที่เป็นที่สูง
๓. โรคและแมลง โดยทั่วไปการระบาดของศัตรูพืชมีการระบาดค่อนข้างมากและเกษตรกรก็สามารถป้องกันและกำจัดเองได้

#### ข้อมูลด้านชีวภาพ

พืชเศรษฐกิจและพันธุ์พืชที่ปลูกในชุมชน

๑. ข้าวนาปี ข้าวเหนียว ได้แก่พันธุ์ กข ๖ ข้าวเหนียวพื้นเมือง ข้าวเจ้า ได้แก่พันธุ์ ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ กข ๑๕ และพันธุ์พื้นเมือง
๒. มันสำปะหลัง ได้แก่พันธุ์เกษตรศาสตร์ ๕๐ ระยะเวลา ๙๐
๓. อ้อยโรงงาน ได้แก่ พันธุ์อุทอง
๔. ถั่วลิสง ได้แก่ พันธุ์ไทนาน ๙ ข้าวโพดหวานพันธุ์ RK.๑
๕. ลำไย ได้แก่ พันธุ์อีตอ
๖. มะม่วง ได้แก่ พันธุ์ เขียวเสวย น้ำดอกไม้ ฟ้ายล้น, ศก.๐๐๗
๗. มะขามหวาน ได้แก่ พันธุ์สีทอง สีชมพู
๘. ยางพารา พันธุ์ RRIM.๖๔๐

#### พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ

๑. โคเนื้อ พันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสม จำนวน ๓,๒๑๔ ตัว
๒. กระบือ พันธุ์พื้นเมือง จำนวน ๒๖๙ ตัว
๓. ๓. สุกร พันธุ์ลาร์จไวท์และดอร์คเจอร์ซี่ จำนวน ๓๖๒ ตัว
๔. เป็ด - ไก่ จำนวน ๖,๕๒๔ ตัว

#### การใช้ประโยชน์จากที่ดิน

- |                   |                  |                       |               |
|-------------------|------------------|-----------------------|---------------|
| พื้นที่ทั้งหมด    | จำนวน ๒๓,๐๑๑ ไร่ | พื้นที่ปลูกยูคาลิปตัส | จำนวน ๑๑๑ ไร่ |
| พื้นที่ทำการเกษตร | จำนวน ๒๒,๙๔๘ ไร่ | พื้นที่ปลูกมะม่วง     | จำนวน ๔๔ ไร่  |
| พื้นที่ทำนา       | จำนวน ๑๑,๔๒๖ ไร่ | พื้นที่ป่าสมบูรณ์     | จำนวน ๓๓๑ ไร่ |

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน ๑,๐๔๙ ไร่	พื้นที่ไม้ละเมาะ	จำนวน ๔๔ ไร่
พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน	จำนวน ๙๒๙ ไร่	พื้นที่ลุ่ม	จำนวน ๒๐๕ ไร่
พื้นที่ปลูกลำไย	จำนวน ๘๐ ไร่	พื้นที่แหล่งน้ำ	จำนวน ๘๘๔ ไร่
พื้นที่ปลูกพืชไร่ผสม	จำนวน ๖,๗๙๕ ไร่	พื้นที่หมู่บ้าน	จำนวน ๑,๐๗๕ ไร่
พื้นที่ปลูกยางพารา	จำนวน ๓๘ ไร่		

### ระบบการผลิต

1. การทำนาปี พื้นที่ส่วนใหญ่ยังอาศัยน้ำฝนในการทำนา โดยปกติจะปักดำในเดือน มิถุนายน ถึงกรกฎาคม และจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตข้าวเหนียวไว้เพื่อบริโภคและจำหน่ายเมื่อข้าวเหลือบริโภค ส่วน ข้าวเจ้าก็จะมีปลูกอยู่บ้างประมาณ ๔๖ ไร่ เซ็นต์ของพื้นที่ผลิตเฉลี่ยของตำบล ๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

การปลูกมันสำปะหลังโรงงาน พื้นที่การปลูกมันสำปะหลังจำนวน ๖,๘๐๐ ไร่ การปลูกจะมีการปลูกอยู่ ๒ ช่วงคือ ช่วงต้นฝนเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคมช่วงปลายฝนเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายนผลผลิตเฉลี่ยของตำบล ๓,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ สถานที่จำหน่าย

การเก็บเกี่ยว เมื่อมันสำปะหลังมีอายุตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไปโดยใช้แรงงานคนในการขุดผลผลิตเฉลี่ย ๓,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

สถานที่จำหน่าย ในตำบลคำบงมีโรงงานแปรงมันสำปะหลังอยู่ในพื้นที่ ๒ โรง จึงสะดวกในการนำผลผลิตไปจำหน่าย

2. อ้อยโรงงาน เป็นพื้นที่ใหม่ที่มีการส่งเสริมให้มีการปลูกอย่างจริงจัง เมื่อมีโรงงานน้ำตาลมิตรภาพสินธุ์ มาตั้งที่อำเภอภูจินารายณ์ การปลูกอ้อยโรงงานส่วนมากจะปลูกอ้อยปลายฝนคือเดือนพฤศจิกายนและเดือนธันวาคมพื้นที่ปลูกอ้อยจำนวน ๑,๒๐๒ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๘,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่และมีแนวโน้มจะลดลง

- การเตรียมดินมีการไถ ๒ ครั้ง ครั้งแรกไถกลบวัชพืช และครั้งที่ ๒ พร้อมกร่องปลูก การปลูก นิยมวางร่องที่ได้เตรียมเอาไว้โดยใช้ท่อนพันธุ์ ทั้งลำต้น จะมาการตัดทิ้งเฉพาะตรงยอดเท่านั้น

- การใส่ปุ๋ย จะใส่ร่องพื้นที่ไปพร้อมกับการปลูกปุ๋ยเคมีที่ใช้สูตร ๑๕ - ๑๕ - ๑๕ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ครั้งที่ ๒ ใส่พร้อมกับการกำจัดวัชพืชและการพูนโคนต้น

- การเก็บเกี่ยว ยังใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว

- สถานที่จำหน่าย โรงงานน้ำตาลมิตรภาพสินธุ์ อำเภอภูจินารายณ์

๔. ถั่วลิสง การเตรียมดิน มีการไถ ๒ ครั้งเพื่อการกำจัดวัชพืช การปลูกจะปลูกเป็นแถว ต้นระหว่างต้น ๑๐ ซม. ระหว่างแถว ๑๕ ซม. บางรายมีการใส่ปูนขาวรองพื้นด้วย การพูนโคนต้นเกษตรกรมีการพูนโคนต้นพร้อมกับการตายหญ้าและการใส่ปุ๋ยคือหลัง ประมาณ ๒๐ - ๓๐ วัน ปุ๋ยที่ใส่ส่วนมาก ใช้ปุ๋ย ๑๕ - ๑๕ - ๑๕ อัตราที่ใช้ ๒๐ - ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ การป้องกันกำจัดโรคแมลง โรคที่พบมากคือโรคเน่าคอดิน ส่วนแมลงที่พบและทำความเสียหายคือเสี้ยนดิน เกษตรกรสามารถป้องกันและกำจัดศัตรูพืชได้เอง ส่วนมากจะไม่มีการปลูกติดต่อกันเป็นเวลานานโดยจะมีการย้ายที่ปลูกทุกปี และปลูกพืชหมุนเวียน การเก็บเกี่ยว ส่วนมากใช้แรงงานคนในการเก็บเกี่ยว และนำไปตากแดด ๓ - ๔ แดด หรือจำหน่ายผลผลิตสด โดยเฉลี่ย ประมาณ ๒๗๐ - ๓๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๕. ข้าวโพดหวาน ส่งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นพืชที่เกษตรกรนิยมปลูกกันมากในฤดูแล้งหลังการเก็บเกี่ยวข้าว จะปลูกในช่วงเดือน มกราคม – เดือนกุมภาพันธ์ ปลูกในพื้นที่เขตชลประทาน ประมาณปีละ ๑,๐๐๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๒,๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๖. การปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น ไม้ผลไม้ยืนต้นที่สำคัญของตำบลหนองอีบุตร คือ ลำไย พันธุ์อีดอ มะม่วงพันธุ์เขียวเสวย พันธุ์น้ำดอกไม้ มะขามหวาน พันธุ์สีทอง พันธุ์สีชมพู

ปลูก

- การเตรียมดิน ขุดหลุม ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ ซม. มีการรองฟืนก้นหลุมด้วยปุ๋ยอินทรีย์ ระยะ ๘ x ๘ เมตร ปุ๋ยเคมีที่นิยมสูตร ๑๕ - ๑๕ - ๑๕ อัตราที่ใช้ ๒๐ - ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่

- การตัดแต่งกิ่ง จะมีการตัดแต่งกิ่งหลังการเก็บผลผลิตพร้อมกับการใส่ปุ๋ย

### การปลูกพืชผัก

พันธุ์ผักที่นิยมปลูก ได้แก่ ผักกาดกวางตุ้ง ผักกาดขาวปลี กะหล่ำปลี ผักหอม ผักชี ซึ่งส่วนมากมีการปลูกไว้บริโภคในครัวเรือนผลผลิตผักแบบปลอดสารพิษ

### ปศุสัตว์

#### กระบือ

มีการเลี้ยงพันธุ์พื้นเมืองและปล่อยเลี้ยงตามธรรมชาติและมีแนวโน้ม จะลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากเกษตรกรหันไปใช้แรงงานจากเครื่องจักรกลแทนการใช้แรงงานสัตว์

### โค

เกษตรกรนิยมเลี้ยงไว้เพื่อจำหน่ายพันธุ์ที่นิยมเลี้ยงจะเป็นพันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์ลูกผสมของอเมริกันและบราซิลสำหรับการเลี้ยง ยังนิยมปล่อยตามทุ่งหญ้าตามธรรมชาติ และในปัจจุบัน นิยมหันมาปลูกหญ้าและใช้อาหารเสริมในการเลี้ยงวัวมากขึ้น

### สุกร

พันธุ์ที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ พันธุ์ ดูริคเจอซีและพันธุ์ลาร์จไวท์ ลักษณะในการเลี้ยงส่วนมากจะเป็นผู้มีโรงสืข้าวเป็นของตนเองเท่านั้นที่เลี้ยงส่วนมากจะเลี้ยงครัวเรือนละ ๑๐ - ๑๕ ตัว

### เป็ด - ไก่

ลักษณะการเลี้ยง จะเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติจะสร้างเล้าไว้ใต้ถุนบ้านหรือใต้ถุนฉางข้าว โดยเฉลี่ย จะมีการเลี้ยงครัวเรือนละ ๑๐ - ๓๐ ตัว

### การเลี้ยงปลา - กุ้ง

ลักษณะการเลี้ยงส่วนใหญ่จะเลี้ยงบริโภคในครัวเรือน แต่ในปัจจุบันจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อการค้ามากขึ้นโดยเฉพาะการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม เนื่องจากราคาดีและเป็นความต้องการของตลาดเกษตรกรจึงนิยมหันมาเลี้ยงกุ้งก้ามกราม กันมากขึ้น

ที่มา ข้อมูลจากการสำรวจ ปี ๒๕๖๘

ตารางแสดงสิทธิในที่ทำกิน

หมู่ที่	ที่ดินของตนเอง	ที่ดินเช่า	ไม่มีที่ทำกิน	หมายเหตุ
๑	๑๖๔	๑๖	๒	
๒	๑๐๑	๘	๑	
๓	๑๕๖	๑๒	๒	
๔	๑๖๔	๑๔	๒	
๕	๑๒๑	๗	๑	
๖	๔๘	-	-	
๗	๑๖๒	๙	๑	
๘	๙๑	๓	๑	
รวม	๑,๐๐๓	๖๙	๑๐	

ที่มา ข้อมูล กชช. ๒ ค

จำนวนแรงงาน

ตำบลคำบงมีจำนวนแรงงานเฉลี่ย ๓ - ๔ คน/ครัวเรือน ปัจจุบันมีการย้ายแรงงานค่อนข้างสูงเพื่อไปรับจ้างต่างประเทศ ต่างจังหวัด เพราะได้ค่าตอบแทนสูงกว่าการทำกรเกษตรอยู่บ้าน

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

วิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย ในภาคการเกษตร-นอกภาคการเกษตร (บาท/ปี/ครัวเรือน)

ตำบลหนองฮีบุตร อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

รายได้	รายจ่าย
ในภาคการเกษตร / ปี / ครัวเรือน	ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตร / ปี / ครัวเรือน
๑. ทำนา = ๒๐,๐๐๐ บาท	๑. ค่าอาหาร = ๑๕,๐๐๐ บาท
๒. ทำไร่ = ๑๗,๕๐๐ บาท	๒. เครื่องนุ่งห่ม = ๕,๐๐๐ บาท
๓. ทำสวน = ๒๐,๐๐๐ บาท	๓. เครื่องใช้ในครัวเรือน = ๗,๐๐๐ บาท
๔. เลี้ยงสัตว์ = ๙,๐๐๐ บาท	๔. ค่ารักษาพยาบาล = ๒,๐๐๐ บาท
๕. ประมง = ๑,๐๐๐ บาท	๕. ค่าลงทุน
๖. พืชผัก = ๒,๑๐๐ บาท	- ด้านพืช = ๓,๐๐๐ บาท
๗. เห็ดในโรงเรือน = ๑๕,๐๐๐ บาท	- ด้านสัตว์ = ๑๐,๐๐๐ บาท
	- ด้านประมง = ๑,๐๐๐ บาท
	๖. ทำบุญประเพณี = ๒,๐๐๐ บาท
รวม ๘๔,๖๔๐ บาท	

รายได้	รายจ่าย
นอกภาคการเกษตร / ปี / ครัวเรือน	๗. การศึกษาบุตร = ๓๐,๐๐๐ บาท
๘. รับจ้างต่างๆ = ๕,๐๐๐ บาท	๘. ฌาปนกิจ = ๓,๐๐๐ บาท

๙. ทัตถกรรม = ๕,๐๐๐ บาท	๙. สิ้นค้าเงินผ่อน = ๒๐,๐๐๐ บาท
๑๐. เงินเดือนค่าตอบแทน = ๘,๐๐๐ บาท	๑๐. อื่นๆ
๑๑. ต่างๆ	- ค่าไฟฟ้า = ๔,๐๐๐ บาท
๑๒. ร้านค้า = ๕,๐๐๐ บาท	- ค่าน้ำประปา = ๓,๖๔๐ บาท
	- ค่าน้ำมันเครื่องยนต์ = ๔,๙๕๐ บาท
รวม = ๒๓,๐๐๐ บาท	รวม = ๑๑๔,๕๕๐ บาท
รวมรายรับทั้งสิ้น ๒๓,๐๕๐ บาท	

### ต้นทุนการผลิตพืชในตำบล

#### ต้นทุนการผลิตข้าว

๑. ค่าแรงงาน (ปักดำ, เก็บเกี่ยว, นวด, ขนส่ง)	๔๕๐ บาท
๒. ค่าเตรียมดิน	๓๐๐ บาท
๓. ค่าเมล็ดพันธุ์	๑๕๐ บาท
๔. ค่าปุ๋ยเคมี	๒๕๐ บาท
๕. ค่ายาปราบศัตรูพืช	๕๐ บาท
รวมต้นทุนการผลิต	๑,๒๐๐ บาท

#### ต้นทุนการผลิตถั่วลิสง

๑. ค่าแรงงาน (ปลูก, เก็บเกี่ยว, ดายหญ้า, ใส่ปุ๋ย, ขนส่ง)	๙๐๐ บาท
๒. ค่าเตรียมดิน	๒๐๐ บาท
๓. ค่าเมล็ดพันธุ์	๕๐๐ บาท
๔. ค่าปุ๋ยเคมี	๓๐๐ บาท
๕. ค่ายาปราบศัตรูพืช	๑๐๐ บาท
รวมต้นทุนการผลิต	๒,๐๐๐ บาท

#### ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

๑. ค่าแรงงาน (ปลูก, เก็บเกี่ยว, ดายหญ้า, ใส่ปุ๋ย, ขนส่ง)	๘๐๐ บาท
๒. ค่าเตรียมดิน	๓๐๐ บาท
๓. ค่าเมล็ดพันธุ์	๔๐๐ บาท
๔. ค่าปุ๋ยเคมี	๔๐๐ บาท
รวมต้นทุนการผลิต	๑,๒๐๐ บาท

#### ต้นทุนการผลิตอ้อย

๑. ค่าเตรียมดิน	๔๙๐ บาท
๒. ค่าพันธุ์	๖๕๐ บาท
๓. ค่าปลูก	๓๐๐ บาท
๔. ค่าปุ๋ยเคมี	๗๐๐ บาท
๕. ค่าไถกลบ	๑๕๐ บาท
๖. ค่ากำจัดวัชพืช	๒๐๐ บาท
๗. ค่าเก็บเกี่ยว	๘๐๐ บาท

๘. ค่าขนส่ง	๑,๐๐๐ บาท
รวมต้นทุนการผลิต	๔,๒๙๐ บาท
<b>ต้นทุนการผลิตข้าวโพดหวาน</b>	
๑. ค่าเมล็ดพันธุ์	๗๒๐ บาท
๒. ค่าไถเตรียมดิน	๓๐๐ บาท
๓. ค่าปลูก	๒๐๐ บาท
๔. ค่ากำจัดวัชพืช	๑๐๐ บาท
๕. ค่าปุ๋ยเคมี	๓๕๐ บาท
๖. ค่าขนส่ง	๑๕๐ บาท
รวมต้นทุนการผลิต	๑,๘๒๐ บาท

ผลผลิตเฉลี่ยราคาต้นทุนการผลิต

พันธุ์พืช	จำนวนผลผลิต/ไร่	ราคาผลผลิต/ไร่	ต้นทุนการผลิต/ไร่
๑. ข้าวนาปี	๔๘๐ กก.	๒,๘๘๐ บาท	๑,๒๐๐ บาท
๒. มันสำปะหลัง	๓,๐๐๐ กก.	๒,๔๐๐ บาท	๑,๒๐๐ บาท
๓. อ้อยโรงงาน	๑๐,๐๐๐ กก.	๔,๕๐๐ บาท	๔,๒๙๐ บาท
๔. ถั่วลิสง	๒๗๐ กก.	๓,๗๘๐ บาท	๒,๐๐๐ บาท
๕. ข้าวโพดหวาน	๒,๕๐๐ กก.	๕,๐๐๐ บาท	๔,๓๐๐ บาท
๖. พืชผัก	๒,๐๐๐ กก.	๑๐,๐๐๐ บาท	๔,๐๐๐ บาท

การรวมกลุ่มเกษตรกร และเงินทุนของกลุ่ม

ที่	ชื่อกลุ่ม	สถานที่ตั้ง	สมาชิก	เงินทุน
๑.	กลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลหนองอีบุตร	๑๗๗ หมู่ที่ ๕	๖๘	๘๕,๕๐๐ บาท
๒.	ศูนย์ฯ ข้าวชุมชนตำบลหนองอีบุตร	๑๒ หมู่ที่ ๕	๒๓	๑๕๖,๑๔๘ บาท

แหล่งสินเชื่อเพื่อการผลิต

๑. ธกส.	คิดเป็น ๘๐ %
๒. สหกรณ์การเกษตร	คิดเป็น ๒ %
๓. ธนาคารพาณิชย์	คิดเป็น ๒ %
๔. กองทุนหมู่บ้าน	คิดเป็น ๗๐ %
๕. ญาติพี่น้อง	คิดเป็น ๐.๕๐ %
๖. พ่อค้า	คิดเป็น ๐.๕๐ %

ข้อมูลด้านการตลาด

๑. ข้าวนาปี มีวิธีการตลาดและแหล่งรับซื้อผลผลิตทั่วไปมีพ่อค้าคนกลางจากอำเภอและต่างอำเภอเข้ามารับซื้อและมีเกษตรกรบางรายไปขายเอง ยังโรงสีอำเภอสมเด็จและอำเภอห้วยผึ้ง

๒. มันสำปะหลัง เกษตรกรนำผลผลิตไปขายกับโรงงานแปงมันที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลคางบง ซึ่งมีโรงงานแปงมัน ๒ โรง

๓. อ้อยโรงงาน เกษตรกรส่วนหนึ่งจะนำผลผลิตไปจำหน่ายที่โรงงานน้ำตาลอำเภอคำม่วงและอีกส่วนหนึ่งจะนำมาขายที่โรงงานน้ำตาลมิตรภาพสินธุ์ที่อำเภอภูผินารายณ์

๔. ไม้ผล ส่วนมากจะจำหน่ายในบริเวณหมู่บ้านและมีพ่อค้าจากต่างอำเภามาซื้อเพื่อไปจำหน่ายต่อ

๕. พืชผัก โดยทั่วไปจะนำไปจำหน่ายที่อำเภอห้วยผึ้งและอำเภอสมเด็จ

๖. โค - กระบือ จะมีพ่อค้าจากต่างอำเภามาซื้อเพื่อไปจำหน่ายต่อ

๗. สุกร จะมีพ่อค้าในอำเภอห้วยผึ้ง อำเภอสำเตีจและอำเภอนามนมารับซื้อเพื่อนำเข้าโรงฆ่าสัตว์

๘. เป็ด - ไก่ ส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือนมีการจำหน่ายบ้างในหมู่บ้าน

๙. ปลา - กุ้งก้ามกราม เกษตรกรจะนำไปจำหน่ายที่อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอสมเด็จและร้านอาหารในหมู่บ้าน

#### ข้อมูลด้านสังคมและเศรษฐกิจ

เกษตรกรมีสถาบันในชุมชนที่ให้การส่งเสริมกิจกรรมที่ถือได้ว่าเป็นแหล่งเงินทุนดังนี้

๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

๒. สหกรณ์การเกษตร

๓. กลุ่มออมทรัพย์

๔. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

๕. กลุ่มเกษตรกร

๖. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

เกษตรกรในเขตตำบลหนองอีบุตรมีรายได้เฉลี่ย ๒๒,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน/ปี รายได้หลักจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพรองคือการรับจ้างทำงานทั่วไป

ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มต่างๆ

หมู่ที่	กลุ่ม ชกส.	กลุ่มสหกรณ์	กลุ่มออมทรัพย์	กลุ่มเกษตรกร
๑	๕๐	๒๐	๑๔๐	๖๘
๒	๓๐	๑๕	๑๓๙	-
๓	๓๖	๒๕	๑๐๔	-
๔	๗๙	๑๙	๑๐๕	-
๕	๒๐	๑๔	๔๙	-
๖	๓๒	๑๕	๙๘	-
๗	๓๑	๑๕	๙๓	-
๘	๓๘	๒๕	๑๘๑	-
รวม	๓๑๖	๑๔๘	๙๐๙	๖๘

## ภาวะหนี้สิน

เกษตรกรมีหนี้สินค่อนข้างสูงเนื่องจากเกษตรกรนำเงินที่ได้ยืมจากที่ต่างๆ ไปใช้จ่ายผิดวัตถุประสงค์ของโครงการจึงทำให้เกษตรกรมีภาวะหนี้สินเพิ่มมากขึ้น

## กองทุนหมู่บ้านและผลการดำเนินการ

ตำบลหนองอีบุตรมีกองทุนหมู่บ้าน ๘ กองทุน จำนวน ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยปล่อยให้สมาชิกได้กู้ยืมในการประกอบอาชีพต่างๆ เพื่อให้เกิดรายได้แก่ครอบครัวและงานทำตลอดปีช่วยลดปัญหาการลดปัญหาอพยพแรงงานเข้าสู่เมือง ส่วนกองทุนอื่นๆ เช่นกองทุนตามโครงการต่างๆ ก็เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในอาชีพได้บ้าง

## ข้อมูลด้านสังคม

ประวัติความเป็นมาของสมาชิก

ตำบลหนองอีบุตรเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอห้วยผึ้ง เดิมประชากรส่วนใหญ่อพยพมาจากฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง มาตั้งถิ่นฐานของชาวตำบลหนองอีบุตรซึ่งมีหลายชนชั้นหลายกลุ่มมารวมกันเป็นชุมชนซึ่งจะพอแยกออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้

๑. กลุ่มผู้ลาว คือคนไทยพูดภาษาลาวอีสาน ซึ่งเป็นชุมชนใหญ่ที่สุดของตำบล กระจายอยู่ทั่วไปในตำบล
๒. กลุ่มผู้ไทย คือคนที่พูดภาษาไทยเป็นชุมชนเล็กๆ ที่อาศัยอยู่ในบ้านหนองอีบุตร หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔ การอพยพมาตั้งถิ่นฐานแต่ละหมู่บ้านจะมีประวัติในการจัดตั้งหมู่บ้านที่แตกต่างกันออกไป ในปัจจุบันมีประชากรเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ มีการแบ่งการปกครองออกเป็น ๘ หมู่บ้านโดยมีนายสุนทร โพธิชัย เป็นกำนันตำบลหนองอีบุตร

## ขนบธรรมเนียมประเพณี

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองอีบุตรมีขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเองสืบทอดมาจากบรรพบุรุษนับถือผีปู่ตาหรือผีเจ้าบ้านโดยมีการทำบุญเลี้ยงเป็นประจำทุกปีเพื่อเป็นความสงบสุขของหมู่บ้านและมีการทำบุญเป็นประเพณีครบ ๑๒ เดือนดังนี้

- |                  |                          |
|------------------|--------------------------|
| ๑. เดือนอ้าย     | บุญกุ่มข้าว              |
| ๒. เดือนยี่      | บุญคุณลาน                |
| ๓. เดือนสาม      | บุญข้าวจี                |
| ๔. เดือนสี่      | บุญผาเวส                 |
| ๕. เดือนห้า      | บุญสงกรานต์              |
| ๖. เดือนหก       | บุญบั้งไฟ                |
| ๗. เดือนเจ็ด     | บุญชำระบ้าน(บุญเปิงบ้าน) |
| ๘. เดือนแปด      | บุญเข้าพรรษา             |
| ๙. เดือนเก้า     | บุญข้าวประดับดิน         |
| ๑๐. เดือนสิบ     | บุญข้าวสาก               |
| ๑๑. เดือนสิบเอ็ด | บุญออกพรรษา              |
| ๑๒. เดือนสิบสอง  | บุญกฐิน,ลอยกระทง         |

## พิธีกรรมและอิทธิพลแนวความคิด

โดยทั่วไป เกษตรกรจะมีพิธีกรรมทางพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ควบคู่กันไป ไม่สามารถแยกกันได้อย่างเด็ดขาด จะเห็นได้จากขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาจะมีทั้งพิธีกรรมทางศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์โดยมีความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ ภูตผีจะช่วยคุ้มครองให้อยู่เย็นเป็นสุขไม่ให้เกิดอันตรายแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งกระทำการหลบลู่ซึ่งอาจทำให้เกิดอาเพศแก่ผู้กระทำและกับผู้ที่มีส่วนร่วมด้วย

### ศาสนาที่ยึดเหนี่ยวและข้อห้ามต่างๆ

เกษตรกรตำบลหนองอีบุตรโดยทั่วไปนับถือศาสนาพุทธ มีพระสงฆ์เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยเฉพาะผู้สูงอายุจะมีการปฏิบัติธรรมถือศีลในวันธรรมสวนะตลอดฤดูกาลเข้าพรรษา ๓ เดือน ในส่วนข้อห้ามไม่กำหนดแน่ชัด แต่ที่ปรากฏได้แก่ ห้ามลบลู่ผู้ใหญ่ พระสงฆ์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่แต่ละหมู่บ้านเคารพกราบไหว้ เช่น หอเจ้าบ้าน เป็นต้น

### การศึกษา

จากการสำรวจข้อมูล พบว่า ประชากรส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ รองลงมาได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ - ๗, ม.๓, ม.๖, อนุปริญา ปริญญาตรีและปริญญาโท และปลอดภัยไม่รู้หนังสือครบ ๑๐๐%

### ผู้นำตามธรรมชาติ

- พระสงฆ์
- ครู - อาจารย์
- ผู้สูงอายุที่ชาวบ้านเคารพนับถือ
- ผู้ที่นำพิธีกรรมต่างๆ
- นำเพื่อการผลิต
- ผู้นำในการประกอบอาชีพ

### กลุ่มตามธรรมชาติ

๑. กลุ่มปลูกลำไย
๒. กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ
๓. กลุ่มไร่นาสวนผสม
๔. กลุ่มทอผ้า
๕. เลี้ยงไก่
๖. เลี้ยงเป็ด

### การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

การรวมกลุ่มของเกษตรกรเป็นการรวมกลุ่มกันขึ้นเพื่อต้องการความรู้และทำกิจกรรมร่วมกันในอาชีพที่ตนเองชอบเพื่อเพิ่มรายได้ในครอบครัวซึ่งมีผู้ที่ดำเนินงานของตำบลหนองอีบุตรดังนี้

๑. กลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลหนองอีบุตร
๒. กลุ่มศูนย์ส่งเสริมและผลิตข้าวพันธุ์ชุมชน
๓. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลหนองอีบุตร
๔. กลุ่มเลี้ยงสัตว์น้ำ
๕. กลุ่มไร่นาสวนผสม
๖. กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง
๗. กลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง

๘. กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ
๙. กลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์
๑๐. กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดหวาน

#### องค์กรในชุมชน

องค์กรที่สำคัญในตำบลหนองอีบุตรได้แก่

๑. เทศบาลตำบลหนองอีบุตร
๒. สถานีอนามัย
๓. โรงเรียนประถมศึกษา
๔. วัดพุทธ
๕. กลุ่มอาชีพต่างๆ

#### แหล่งความรู้ของชุมชน

๑. เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มอาชีพ
๒. วิทยุ / โทรศัพท์
๓. หอกระจายข่าว

#### กองทุน

กองทุนต่างๆ ที่ได้รับจากการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาชุมชน โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตโดยประชาคมหมู่บ้านตกลงกันเมื่อรับปัจจัยการผลิตแล้วส่งเสริมเป็นเงินสดเพื่อให้คนอื่นกู้ยืมคิดดอกเบี้ยร้อยละ ๑ - ๓ บาท/เดือน ซึ่งได้แก่

๑. กองทุนทอผ้าพื้นเมือง
๒. กองทุนร้านค้าชุมชน
๓. ธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ

บทที่ ๓  
สถานการณ์ของชุมชน

**๓.๑ ปัญหาของชุมชน**

**ก.ด้านกายภาพ**

๑. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๒. ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง
๓. ป่าไม้ถูกทำลาย

**ข.ด้านชีวภาพ**

๑. โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด
๒. ขาดพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์พันธุ์ส่งเสริม
๓. ผลผลิตต่ำ
๔. ขาดเทคโนโลยีการเกษตร

**ค.ด้านเศรษฐกิจ**

๑. หนี้สิน
๒. ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ
๓. ขาดอาชีพเสริมรายได้หลัก
๔. บัญชีราคาแพง
๕. ราคาสินค้าเกษตรต่ำ

**ง.ด้านสังคม**

๑. ยาเสพติด
๒. การเคลื่อนย้ายแรงงาน
๓. การว่างงาน
๔. ขาดความสามัคคีในชุมชน

**จ.ด้านโครงสร้างพื้นฐาน**

๑. การคมนาคมไม่สะดวกในฤดูฝน
๒. โทรศัพท์ในหมู่บ้านใช้งานไม่สะดวกมีปัญหาบ่อย
๓. ถนนที่ใช้ในการขนผลผลิตทางการเกษตรไม่สะดวก
๔. ไฟฟ้าไม่เพียงพอ
๕. น้ำที่ใช้อุปโภคบริโภคไม่เพียงพอในฤดูแล้ง

**ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน**

๑. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๒. โรคและแมลงศัตรูพืชระบาด

๓. ราคาผลผลิตต่ำ
๔. ยาเสพติด
๕. การคมนาคมไม่สะดวกในฤดูฝน

### ๓.๒ ศักยภาพชุมชน

#### ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. การทอผ้าพื้นเมือง
๒. การจักรสาน

#### จุดขายของท้องถิ่น

๑. ข้าวคุณภาพดีมาแปรรูปเป็นข้าวสารเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการผลิต
๒. สินค้าด้านศิลปหัตถกรรม

### ๓.๓ วิสัยทัศน์ของชุมชน

จากปัญหาของเกษตรกรที่เป็นตัวแทนของหมู่บ้านทั้ง ๘ หมู่บ้าน ซึ่งได้เสนอปัญหาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านการเกษตร, ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ/สังคม, ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน และปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ เกษตรกรได้คาดหวังในด้านต่างๆ ดังนี้

#### ด้านการเกษตร

๑. อยากมีแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรในฤดูแล้งให้เพียงพอกับความต้องการ
๒. อยากได้พันธุ์พืช – พันธุ์สัตว์ เพื่อประกอบอาชีพ
๓. อยากให้รัฐบาลประกันราคาพืชผลทางการเกษตรโดยเฉพาะข้าวนาปีให้เป็นธรรมแก่เกษตรกร
๔. อยากมีเงินทุนกู้ยืมดอกเบี่ยต่ำหรือปลอดดอกเบี่ยเพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตร
๕. อยากให้ได้ปุ๋ยที่มีคุณภาพแต่ราคาถูกลง
๖. อยากให้รัฐช่วยเหลือให้ความรู้ด้านการป้องกันโรคระบาดและรักษาโรคพืช
๗. อยากให้รัฐช่วยอบรมให้ความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตผลด้านการเกษตรเพื่อช่วยเพิ่มคุณค่าให้มีราคาสูงขึ้น

#### ความฝันด้านเศรษฐกิจ

๑. อยากมีเงินทุนดอกเบี่ยต่ำและสงคินระยะยาว
๒. อยากให้รัฐสนับสนุนกองทุนกลุ่มแม่บ้านให้มากกว่าเดิม
๓. อยากให้ราคาพืชผลทางการเกษตรดีขึ้น มีการประกันราคาผลผลิต
๔. อยากมีอาชีพเสริมหลังการทำนา
๕. อยากมีงานทำตลอดปี

#### ความฝันด้านทรัพยากรธรรมชาติ

๑. อยากให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์
๒. อยากมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรจะได้ปลูกพืชในฤดูแล้ง
๓. อยากให้รัฐช่วยสนับสนุนการรณรงค์การปลูกป่ารักษาสิ่งแวดล้อม

#### ความฝันด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑. อยากมีไฟฟ้าเพื่อการเกษตร

๒. อยากรีมนลาดยาง
๓. อยากรีมน้ำประปา
๔. อยากรีไฟฟ้าสาธารณะเพิ่มความสว่างทุกหมู่บ้าน

#### วิสัยทัศน์หรือภาพฝันร่วมกันของชุมชน

ในอนาคตข้างหน้า สภาพความเป็นอยู่และอาชีพของเกษตรกรในชุมชน (ตำบล) ควรมีลักษณะดังนี้

กลุ่มวิสัยทัศน์ (ความฝัน)	วิสัยทัศน์หรือภาพฝัน
๑. วิสัยทัศน์ด้านการเกษตร	๑. ต้องพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปรับปรุงคลองส่งน้ำ ขุดลอกห้วยหนอง ๒. ต้องการสระน้ำในไร่นาเพื่อใช้ในการทำการเกษตรผสมผสาน มีการเลี้ยงปลาในบ่อ
๒. วิสัยทัศน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	๑. ต้องปรับปรุงบำรุงดินให้ดีขึ้นโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมักชีวภาพ ๒. ต้องการพัฒนาแหล่งต้นน้ำลำธาร รมรงค์ การไม่ตัดไม้ทำลายป่า มีการปลูกป่าไม้ มีการอนุรักษ์ป่าไม้
๓. วิสัยทัศน์ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	๑. ต้องการเงินทุนดอกเบี้ยต่ำและสงคินระยะยาว ๒. ต้องการมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ๓. ต้องการราคาผลผลิตที่ดี
๔. วิสัยทัศน์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	๑. อยากรีไฟฟ้าเพื่อการเกษตร ๒. อยากรีถนนลาดยางการคมนาคมที่สะดวกขึ้น ๓. อยากรีโทรศัพท์สาธารณะที่ใช้การได้ดี ๔. อยากรีน้ำประปาทุกหมู่บ้าน ๕. อยากรีสนามกีฬาเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เล่นกีฬา

ตารางวิเคราะห์จุดแข็ง – จุดอ่อนโอกาสและอุปสรรคของตำบล

ปัจจัยแวดล้อมภายในตำบล (ส่วนที่ ๑)		ปัจจัยแวดล้อมภายนอกชุมชน (ส่วนที่ ๒)	
จุดแข็ง (ปัจจัยภายใน +)	จุดอ่อน (ปัจจัยภายใน -)	โอกาส (ปัจจัยภายนอก +)	อุปสรรค (ปัจจัยภายนอก -)
๑. ด้านเหนือของตำบลมีอ่างเก็บน้ำสามารถพัฒนาการส่งน้ำเพื่อใช้ปลูกพืชในฤดูแล้งได้ ๒. โรงงานแปงมันฯสามารถส่งเสริมการ	๑. ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ๒. ไม่มีอาชีพเสริมหลังการทำนา ๓. การคมนาคมไม่สะดวก ๔. ขาดเงินทุนในการ	๑. อ่างเก็บน้ำมีอ่างเก็บน้ำ ๓ อ่าง มีแหล่งท่องเที่ยวรอยไดโนเสาร์ ๒. ผลผลิตข้าวที่สำคัญและมีคุณภาพ ๓. เป็นแหล่ง	๑. ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาอาชีพ ๒. เจ้าหน้าที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การทำงานไม่

ปลูกมันสำปะหลังส่ง โรงงานได้	ประกอบอาชีพ	อุตสาหกรรมแป้งมัน	ต่อเนื่องกัน
๓. กลุ่มแม่บ้านมีความ เข้มแข็งในการทอผ้า พื้นเมือง สามารถ สนับสนุนการผลิต ได้ดี	๕. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๖. โรคและแมลง ๗. ดินขาดความอุดม สมบูรณ์ ๘. ปัจจัยการผลิตราคา สูง ๙. หนี้สินมาก	๔. เป็นอำเภอที่เป็นจุด ศูนย์กลางของ การศึกษา ๕. เป็นอำเภอที่มีการ คมนาคมสะดวก	๓. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๔. ปัจจัยการผลิตสูง

#### บทที่ ๔

#### การสังเคราะห์ข้อมูล

##### ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

๑. การทำนาปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างเดียว ต่อมาเมื่อได้รับเทคโนโลยีในการผลิตมากขึ้น จึงมีการผลิตเพื่อการค้ามากขึ้นตามลำดับ
๒. การปลูกมันสำปะหลัง มีการปลูกค่อนข้างมาก เนื่องจากพื้นที่ปลูกอยู่ใกล้โรงงานแป้งมัน สำปะหลังจึงทำให้สะดวกในการนำผลผลิตไปจำหน่าย
๓. การปลูกอ้อยโรงงาน มีการปลูกมากเมื่อมีโรงงานน้ำตาลมิตรผลกาฬสินธุ์มาตั้งที่อำเภอ กุฉินารายณ์และมีการส่งเสริมให้ปลูกอย่างจริงจังจึงเพื่อส่งโรงงาน ต่อมาผลผลิตอ้อยลดลง พร้อมกับราคาไม่ดี เกษตรกรจึงหันมาปลูกมันสำปะหลังอีกครั้ง
๔. การปลูกพืชฤดูแล้ง มีการดำเนินงานในเขตชลประทานของอ่างห้วยผึ้ง-ห้วยผา พืชที่สำคัญที่ปลูกในฤดูแล้งคือข้าวโพกหวานส่งโรงงาน ถั่วลิสง
๕. การเลี้ยงสัตว์ (โคเนื้อ, กระบือ, เป็ด, ไก่) เกษตรกรมีการเลี้ยงโค, กระบือแบบปล่อยตามธรรมชาติ แต่ปัจจุบันเริ่มหันมาปลูกหญ้าและให้อาหารเสริมกันมากขึ้นแล้ว ส่วนการเลี้ยง เป็ด ไก่ จะเลี้ยงแบบปล่อยตามบ้านหรือใต้ถุนบ้าน ยังไม่มีการเลี้ยงแบบยึดเป็นอาชีพ
๖. การทำศิลปหัตถกรรม ของชุมชนในปัจจุบันได้รับการสนับสนุนจากรัฐและมีการผลิตเพื่อจำหน่ายมากขึ้น โดยเฉพาะงานของวิสาหกิจชุมชนและโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

##### กลยุทธ์ทางเลือก

แผนการผลิตที่เหมาะสมซึ่งมีศักยภาพในการผลิตในตำบล ได้แก่

๑. โครงการสนับสนุนศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
๒. โครงการศูนย์ส่งเสริมเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
๓. โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน
๔. โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
๕. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง
๖. โครงการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ
๗. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ

## บทที่ ๕

### แนวทางการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองอีบุตร

#### ๑. แผนการพัฒนาเทคโนโลยี

- ๑.๑ โครงการสนับสนุนศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- ๑.๒ โครงการศูนย์ส่งเสริมผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
- ๑.๓ โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน
- ๑.๔ โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
- ๑.๕ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง
- ๑.๖ โครงการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ
- ๑.๗ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ

#### ๒. แผนการลงทุน

- ๒.๑ โครงการวิสาหกิจชุมชน
- ๒.๒ โครงการแปรรูปผลผลิตการเกษตร
- ๒.๓ โครงการรณรงค์ป้องกันโรคระบาดตามฤดูกาล

#### ๓. แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- ๓.๑ โครงการหมู่บ้านหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

รายละเอียดโครงการพัฒนาและงบประมาณ

ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๙)

ศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองอีบุตร อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

#### ๑. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยี

โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผล ประกอบ	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	งบประมาณ				ตัวชี้วัด
				ปี ๖๖	ปี ๖๗	ปี ๖๘	ปี ๖๙	
๑. สนับสนุน ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเก ษตรประจำ ตำบลหนองอี บุตร	เพื่อสนับสนุน การดำเนินงาน ของศูนย์ฯให้เกิด ประโยชน์แก่ เกษตรกร ม.๑ - ๘ ต.หนองอีบุตร	-จ่ายเป็นเบี้ย ประชุม คณะกรรมการ ศูนย์ฯ -ค่าวัสดุสำนักงาน และปรับปรุงข้อมูล ศูนย์ฯ -ค่าอาหารในการ จัดประชุม ปรับปรุง แผนพัฒนาตำบล -ค่าฝึกอบรมศึกษา ดูงานของกลุ่ม อาชีพฯ	-กรมส่งเสริม การเกษตร -สนง.เกษตรจังหวัด กาฬสินธุ์ -สนง.เกษตรอำเภอ ห้วยผึ้ง -เทศบาลตำบลหนอง อีบุตร	๕ ๐ ๐ ๐ ๐	๕ ๐ ๐ ๐ ๐	๕ ๐ ๐ ๐ ๐	๕ ๐ ๐ ๐ ๐	-กก.ศูนย์ฯ ได้รับเบี้ยประชุมใน การปฏิบัติงาน -มีวัสดุในการปรับปรุงข้อมูล ศ. บกต. -มีค่าอาหารสำหรับผู้ร่วม ประชุมปรับปรุงแผนพัฒนา การเกษตรประจำตำบล -มีการฝึกอบรม ศึกษาดูงานเพิ่ม ความรู้และทักษะต่างๆ มีอาชีพ เสริมเพิ่มรายได้

๒. รายงานประจำปีโครงการพัฒนาและงบประมาณ  
 ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๙)  
 ศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคำบัง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผล ประกอบ	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	งบประมาณ				ตัวชี้วัด
				ปี ๖๖	ปี ๖๗	ปี ๖๘	ปี ๖๙	
๒.โครงการศูนย์ ส่งเสริมการผลิต ข้าวชุมชน ๒.๑การใช้สาร สกัดจาก สมุนไพร ๒.๒ส่งเสริม การใช้ปุ๋ยเคมี และอินทรีย์ ร่วมกัน ๒.๓การ ป้องกันและ กำจัดศัตรูพืช แบบผสมผสาน ๒.๔การเรียนรู้ ตามโครงการ โรงเรียน เกษตรกรข้าว	- เป็นแหล่ง ผลิตข้าวพันธุ์ ดีเพื่อบริการ ขยายพันธุ์เข้าสู่ ชุมชน - ลดต้นทุน การผลิต - ลดการใช้ สารเคมีเพื่อ ป้องกัน สิ่งแวดล้อม	- คัดเลือก เกษตรกร หมู่บ้านละ ๒๐ คนๆ ละ ๑๐ ไร่ เพื่อ รวมกลุ่มใน การผลิต - ฝึกอบรม เกษตรกรตาม โครงการ โรงเรียน เกษตรกรใน การผลิตและ ป้องกันศัตรู ข้าว	- กรมส่งเสริม การเกษตร - สำนักงาน เกษตรอำเภอ ห้วยผึ้ง เทศบาล ต. หนองฮีบุตร	๓ ๐๐๐ ๐๐๐ -	๓ ๐๐๐ ๐๐๐ -	๓ ๐๐๐ ๐๐๐ -	๓ ๐๐๐ ๐๐๐ -	- เกษตรกรยอมรับและปฏิบัติ ตามกันมากขึ้นมีการขยายผล ครบ ๔,๐๐๐ ไร่ - ต้นทุนการผลิตลดลง - ข้าวมีราคาสูงและได้คุณภาพ - เป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตเพื่อ นำไปทำพันธุ์ - เกษตรกรทั่วไปเชื่อถือ

๑. วัตถุประสงค์โครงการพัฒนาและงบประมาณ  
 ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๙)  
 ศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคำบัง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	งบประมาณ				ตัวชี้วัด
				ปี ๖๖	ปี ๖๗	ปี ๖๘	ปี ๖๙	
๓. โครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงชุมชน	- เกษตรกร ยังขาด ความรู้ วิชาการ แผนใหม่ยังไม่เข้าใจ เศรษฐกิจพอเพียง ยังคงทำการ เกษตรกร ตาม ธรรมชาติ แบบดั้งเดิม - มีความ เสี่ยงในการ ประกอบ อาชีพไม่ มั่นคง	- คัดเลือก เกษตรกร เป้าหมาย หมู่บ้านละ ๕- ๒๐ คน อบรม ฯ ที่แปลงศูนย์ เรียนรู้ฯ - ค่าวัสดุ อุปกรณ์ วัสดุ สาธิตการ ฝึกอบรม ๑.ค่าอาหาร ๒.ค่าเครื่องดื่ม ๓.ค่าวิทยากร - ฝึกอบรมให้ ความรู้ศึกษาดู งานเกษตรกร ผู้ประสบ ผลสำเร็จ	- สนง.เกษตร จังหวัด - สนง.เกษตร อำเภอห้วยผึ้ง - เทศบาล ต. หนองฮีบุตร - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด ต. หนองฮีบุตร	๑ ไร่- ๒ และ ๓๔ ไร่ เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท	๑ ไร่- ๒ และ ๓๔ ไร่ เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท	๑ ไร่- ๒ และ ๓๔ ไร่ เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท	๑ ไร่- ๒ และ ๓๔ ไร่ เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท	- เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมยอมรับและสามารถนำไปปฏิบัติได้ - เกษตรกรได้รับความรู้และทักษะต่างๆ มีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ - มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพลดความเสี่ยงต่างๆ

๑. รายงานประจำปี ๒๕๖๖  
 ๒. รายงานประจำปี ๒๕๖๗  
 ๓. รายงานประจำปี ๒๕๖๘  
 ๔. รายงานประจำปี ๒๕๖๙  
 ๕. รายงานประจำปี ๒๕๗๐  
 ๖. รายงานประจำปี ๒๕๗๑  
 ๗. รายงานประจำปี ๒๕๗๒  
 ๘. รายงานประจำปี ๒๕๗๓  
 ๙. รายงานประจำปี ๒๕๗๔  
 ๑๐. รายงานประจำปี ๒๕๗๕  
 ๑๑. รายงานประจำปี ๒๕๗๖  
 ๑๒. รายงานประจำปี ๒๕๗๗  
 ๑๓. รายงานประจำปี ๒๕๗๘  
 ๑๔. รายงานประจำปี ๒๕๗๙  
 ๑๕. รายงานประจำปี ๒๕๘๐  
 ๑๖. รายงานประจำปี ๒๕๘๑  
 ๑๗. รายงานประจำปี ๒๕๘๒  
 ๑๘. รายงานประจำปี ๒๕๘๓  
 ๑๙. รายงานประจำปี ๒๕๘๔  
 ๒๐. รายงานประจำปี ๒๕๘๕  
 ๒๑. รายงานประจำปี ๒๕๘๖  
 ๒๒. รายงานประจำปี ๒๕๘๗  
 ๒๓. รายงานประจำปี ๒๕๘๘  
 ๒๔. รายงานประจำปี ๒๕๘๙  
 ๒๕. รายงานประจำปี ๒๕๙๐

โครงการ/ กิจกรรม	เหตุผล ประกอบ	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	งบประมาณ				ตัวชี้วัด
				ปี ๖๖	ปี ๖๓	ปี ๖๔	ปี ๖๕	
๔. โครงการ ส่งเสริมการผลิต ปุ๋ยอินทรีย์ ชีวภาพ ๔.๑ ส่งเสริม การปรับปรุง บำรุงดินด้วย อินทรีย์วัตถุ (ส่งเสริมการทำ/ ใช้ปุ๋ยหมักและ ปุ๋ยชีวภาพ)	- เพื่อให้ เกษตรกรลด การใช้ปุ๋ยเคมี - ลดต้นทุน การผลิต - ไม่ทำลาย สิ่งแวดล้อม - มีวัตถุดิบใน ท้องถิ่นและ หาง่าย	- คัดเลือก เกษตรกร เป้าหมายเพื่อ จัดตั้งเป็นกลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชนเพื่อ ผลิตปุ๋ย อินทรีย์อัดเม็ด เพื่อใช้และ จำหน่าย - จัดตั้ง โรงเรียนผลิต ปุ๋ยอินทรีย์ - จัดหาเครื่อง จักรกลเพื่อใช้ ในการผลิต	- เทศบาล ต. หนองอีบุตร - ศูนย์บริการ และถ่ายทอด ฯ ต.หนองอี บุตร	๑ กลุ่ม-  ราย เงิน ๓๑,๑๕๐ บาท	๑ กลุ่ม-  ราย เงิน ๓๑,๑๕๐ บาท	๑ กลุ่ม-  ราย เงิน ๓๑,๑๕๐ บาท	๑ กลุ่ม-  ราย เงิน ๓๑,๑๕๐ บาท	- เกษตรกรยอมรับและมีการ ปฏิบัติตามเพิ่มมากขึ้น - ต้นทุนการผลิตลดลง - สารพิษตกค้างในผลผลิตน้อย เกษตรกรนิยมบริโภค - ผลผลิตมีคุณภาพปลอดภัย สารพิษเป็นที่ต้องการของตลาด - กลุ่มเกษตรกรมีงานทำมีรายได้

๕. รายงานประจำปีโครงการพัฒนาและงบประมาณ  
 ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๙)  
 ศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคำบัง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	งบประมาณ				ตัวชี้วัด
				ปี ๖๖	ปี ๖๗	ปี ๖๘	ปี ๖๙	
๕. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง ๕.๑ ส่งเสริมการปลูกถั่วลิสง, ข้าวโพดหวาน, ยาสูบเตอร์กิสในเขตชลประทาน ๕.๒ ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตทุกพืช ๕.๓ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน(IPM)	- ใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด - เกษตรกรมีงานทำหลังฤดูเก็บเกี่ยว - เพิ่มรายได้ในชุมชน	- คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายจำนวน ๒๐-๒๕ รายๆ ละ ๕ ไร่ ดำเนินการในพื้นที่ ๑๒๕ ไร่ - จัดตั้งกองทุนเพื่อขยายผลในหมู่บ้านอื่นต่อไป - จัดหาเครื่องสูบน้ำเพื่อการเกษตร	- กรมส่งเสริมการเกษตร - สนง.จังหวัดกาฬสินธุ์ - สนง.เกษตรอำเภอห้วยผึ้ง - เทศบาล ต.หนองอีบุตร	๘ หมู่บ้าน ราย เงิน ๕๗,๘๕๐.- บาท	- เกษตรกรมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น - เกษตรกรไม่เดินทางไปทำงานต่างถิ่น - เกษตรกรมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต			





รายระเอียดโครงการพัฒนาและงบประมาณ  
ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๙)  
ศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคำบัง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

๒. แผนการลงทุน

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	งบประมาณ				ตัวชี้วัด
				ปี ๖๖	ปี ๖๗	ปี ๖๘	ปี ๖๙	
๑. โครงการ ส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชน ต.หนองฮี บุตร จำนวน ๑๓ กลุ่ม	- แก้ไข ปัญหาการ ว่างงาน - มีรายได้ เสริม มีงาน ทำตลอดปี - เพื่อเพิ่ม มูลค่า ผลผลิต โดยการ ผลิตสินค้าดี ได้ มาตรฐาน - เพื่อให้ เกษตรกรมี ความรู้ใน การดำเนิน กิจกรรม ของกลุ่มฯ	- จัดตั้ง กลุ่มเป้าหมาย หรือกลุ่มที่มี อยู่เดิม - ระดมทุน จากสมาชิก กลุ่มละ ๒๐ - ๕๒ ราย - ขอรับการ สนับสนุนจาก หน่วยงานของ รัฐ - จัดฝึกอบรม ให้แก่กลุ่ม ผู้ผลิต - ศึกษาดูงาน จากกลุ่มที่ ประสบ ผลสำเร็จ	- กรมส่งเสริม การเกษตร - สนง.เกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์ - สนง.เกษตร อำเภอห้วยผึ้ง - เทศบาล ต. หนองฮีบุตร	ค กลุ่มๆ ละ ๒๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท	- เกษตรกรได้รับความรู้และมี ทักษะการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า ผลผลิตสินค้ามีคุณภาพดีเป็นที่ ต้องการของตลาดและชุมชน			



รายละเอียดโครงการพัฒนาและงบประมาณ

ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๙)

ศูนย์การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลคำบาง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

๓. แผนพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

โครงการ/กิจกรรม	เหตุผลประกอบ	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ (ระบุชื่อกลุ่ม/ องค์กร)	งบประมาณ				ตัวชี้วัด
				ปี ๖๖	ปี ๖๗	ปี ๖๘	ปี ๖๙	
<p>๑. โครงการหมู่บ้านหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๑.๑ ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ (ปุ๋ยหมัก, ปุ๋ยพืชสด, ปุ๋ยคอก)</p> <p>๑.๒ ส่งเสริมการใช้สารสกัดจากพืชสมุนไพร</p> <p>๑.๓ ส่งเสริมการปลูกพืชตระกูลถั่วหลังการทำนา</p>	<p>- มลภาวะและสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ</p> <p>- ลดต้นทุนการผลิต</p> <p>- ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม</p> <p>- มีวัสดุดีบะในท้องถิ่นและหาง่าย</p>	<p>- คัดเลือกเกษตรกรหมู่บ้านละ ๒๐-๓๐ คน</p> <p>- ฝึกอบรมและศึกษาดูงาน</p> <p>- จัดทำแปลงสาธิต</p>	<p>- กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>- สนง.เกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์</p> <p>- สนง.เกษตรอำเภอห้วยผึ้ง</p> <p>- เทศบาล ต.หนองอีบุตร</p>	๐	๐	๐	๐	<p>- เกษตรกรยอมรับและมีการปฏิบัติตามเพิ่มมากขึ้น</p> <p>- ต้นทุนการผลิตลดลง</p> <p>- สารพิษตกค้างในผลผลิตน้อย</p> <p>- เกษตรกรนิยมบริโภค</p> <p>- ผลผลิตมีคุณภาพปลอดภัย</p> <p>- สารพิษเป็นที่ต้องการของตลาด</p>

## บทที่ ๖

### แผนงานโครงการที่ขอรับการสนับสนุนในการพัฒนาการเกษตรของตำบลหนองอีบุตร จำนวน ๓ แผนงาน ๑๑ โครงการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

#### ๑. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑.๑. โครงการสนับสนุนศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองอีบุตร

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

#### หลักการและเหตุผล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นกลไกหลักในการพัฒนางานด้านส่งเสริมการเกษตรในระดับตำบล มีคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ เป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรทุกสาขาอาชีพ ซึ่งคณะกรรมการศูนย์ฯ คัดเลือกมาจากผู้นำชุมชนและผู้นำกลุ่มอาชีพทุกหมู่บ้านในตำบลหนองอีบุตร โดยศูนย์บริการฯ มีบทบาทดังนี้

1. เป็นศูนย์ประสานงานการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
2. เป็นศูนย์ข้อมูลและบริการข่าวสารด้านการเกษตรแต่ละสาขาอาชีพ
3. เป็น “ เวทีชุมชน ” ในการวางแผนพัฒนาการเกษตรในตำบล
4. เป็นเวทีในการพบปะ และร่วมจัดทำกิจกรรมของทุกส่วนราชการ องค์กรต่างๆ และเกษตรกร
5. เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการเกษตร(การผลิต การแปรรูป ฯลฯ)

#### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เวทีตรงนี้เป็นศูนย์ประสานงานในการส่งเสริมอาชีพการเกษตรของตำบล
๒. เพื่อจะได้เป็นเวทีในการพบปะและจัดทำกิจกรรมร่วมกัน

#### เป้าหมาย

คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการ และถ่ายทอดฯ ต.หนองอีบุตร ๑๖ ราย และเกษตรกรเป้าหมายหมู่ที่ ๑ -๘ ต. หนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

#### พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ ต. หนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

#### ระยะเวลาดำเนินการ

- ปี ๒๕๖๗ หมู่ที่ ๑-๘ ตำบลหนองอีบุตร  
ปี ๒๕๖๘ หมู่ที่ ๑-๘ ตำบลหนองอีบุตร  
ปี ๒๕๖๙ หมู่ที่ ๑-๘ ตำบลหนองอีบุตร

#### แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เดือนละ ๑-๒ ครั้ง ๑๒ เดือน
๒. จัดซื้อวัสดุสำนักงาน ปรับปรุงข้อมูลศูนย์ฯ ตลอดปี

๓. จัดเวทีชุมชนปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลหนองอีบุตร

๔. ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ของคณะกรรมการ / ผู้นำกลุ่มอาชีพ

#### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

๑. ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ ๑๔ รายๆละ ๑๐๐ บาท ๑๒ ครั้ง	เป็นเงิน ๑๖,๘๐๐ บาท
๒. ค่าจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์และปรับปรุงข้อมูลศูนย์ฯ	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๓. ค่าอาหารในการจัดเวทีชุมชนเพื่อปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตร	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๔. ค่าฝึกอบรม / ศึกษาดูงาน / จัดซื้อปัจจัยการผลิต	เป็นเงิน ๒๓,๒๐๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๐,๐๐๐ บาท	

#### งบประมาณ

ปี ละ ๕๐,๐๐๐ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

#### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

๑. คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ได้รับค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน
๒. ศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ สามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ
๓. เกษตรกรได้รับบริการ ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรอย่างต่อเนื่อง

### ๑.๒ โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

#### หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลหนองอีบุตร มีอาชีพหลัก คือ การทำนา ซึ่งมีพื้นที่ทำนาทั้งสิ้นประมาณ ๑๓,๘๐๑ ไร่ ได้รับผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย ๔๘๐ กก./ไร่ ซึ่งเป็นผลผลิตที่ต่ำ ควรได้รับการปรับปรุง การเรียนรู้ วิชาการแผนใหม่ การผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร เพื่อช่วยลดต้นทุน การผลิตข้าวและมีผลผลิตข้าวที่เพิ่มสูงขึ้น

#### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มความรู้แก่เกษตรกรผู้ทำนา หมู่ที่ ๑ - ๘
๒. เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้นจาก ๔๘๐ กก./ไร่ เป็น ๕๐๐ กก./ไร่
๓. เพื่อลดต้นทุนการผลิตอย่างน้อย ๑๐๐ บาท/ไร่
๔. เพื่อให้เกษตรกรมีข้าวพันธุ์ดีไว้ปลูกในท้องถิ่นทั้ง ๘ หมู่บ้าน

#### เป้าหมาย

เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๑ - ๘ ต. หนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์ จำนวน ๒,๓๙๒ ครัวเรือน

#### พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ ต. หนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

#### ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๗ หมู่ที่ ๑,๒ ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๒๕ ราย
ปี ๒๕๖๘ หมู่ที่ ๓,๔,๘ ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๒๕ ราย
ปี ๒๕๖๙ หมู่ที่ ๕,๖,๗ ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๒๕ คน

### แผนการดำเนินงาน

๑. เกษตรกร หมู่ที่ ๑ - ๘ มีข้าวพันธุ์ดีไว้ปลูกในท้องถิ่น
๒. เกษตรกร หมู่ที่ ๑ - ๘ ได้ข้าวที่มีคุณภาพ และขายได้ในราคาดี
๓. เกษตรกร หมู่ที่ ๑ - ๘ สามารถลดต้นทุนการผลิต และใช้สารเคมีลดลง

### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

- คัดเลือกเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ปี ละ ๒๕ ราย เพื่อจัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าวชุมชน ในพื้นที่ ๒๐๐ ไร่
  - ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ
  - ขอรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จากกรมส่งเสริมการเกษตร และ เทศบาลตำบล
  - ดำเนินการตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร โดยขอรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตดังนี้
    ๑. เมล็ดพันธุ์ข้าว กข. ๖ จำนวน ๕๐๐ กก. เป็นเงิน ๑๒,๕๐๐ บาท
    ๒. เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ๕กก./ไร่ จำนวน ๑,๐๐๐ กก. เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
    ๓. ค่าวัสดุอุปกรณ์ ในการถ่ายทอดความรู้ฯ โรงเรียนเกษตรกร เป็นเงิน ๙,๕๐๐ บาท
    ๔. ค่าอาหารเกษตรกร ๒๕ คน ๔ ครั้งๆ ละ ๗๕๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐,๐๐๐ บาท

### งบประมาณ

ปี ละ ๓๐,๐๐๐ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท

### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกรตำบลหนองอีบุตรได้รับความรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
  ๒. เกษตรกรจำนวน ๑,๐๐๓ ครัวเรือน มีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ในชุมชน
  ๓. เกษตรกรได้รับข้าวที่มีคุณภาพ ปลอดภัยจากสารพิษ เป็นที่ต้องการของตลาด
- ๑.๓ โครงการศูนย์เรียนรู้การเกษตรพอเพียงชุมชน**

**ผู้รับผิดชอบโครงการ** คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

### หลักการและเหตุผล

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการโครงการศูนย์เรียนรู้ การเกษตรพอเพียงชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ในการทำการผลิตการเกษตรโดยศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ ต.หนองอีบุตร ได้ดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกร การผลิตและขยายพันธุ์พืช โดยการติดตาม ต่อกิ่งเสียบยอด ทาบกิ่ง ซึ่งเกษตรกรหลายคน ได้ผ่านการอบรมมาแล้ว แต่เกษตรกรก็ไม่เคยนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ขาดการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่เกิดความชำนาญ ขาดความมั่นใจ

เกษตรกรมีความจำเป็นอย่างหนึ่ง ที่จะนำความรู้ เรื่องการขยายพันธุ์พืช ขึ้นมาปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ไปปรับปรุงพันธุ์พืชในแปลงของเกษตรกร
๒. เพื่อถ่ายทอดความรู้ การขยายพันธุ์พืชแบบไม่อาศัยเพศ
๓. เพื่อให้เกษตรกรได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ
๔. เพื่อให้เกษตรกรที่มีความชำนาญ สามารถถ่ายทอดแก่เกษตรกรรายอื่น

### เป้าหมาย

อบรมเกษตรกรทุกหมู่บ้าน ใน ๑ ปี รวม ๒๐ คน

### พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ ต. หนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

### ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๗ หมู่ที่ ๑,๒	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๒๐ ราย
ปี ๒๕๖๘ หมู่ที่ ๓,๔,๘	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๒๐ ราย
ปี ๒๕๖๙ หมู่ที่ ๕,๖,๗	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๒๐ คน

### แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ
๒. จัดอบรมเกษตรกรเป้าหมาย ๒๐ คน
๓. ถ่ายทอดความรู้ สาธิตวิธีการขยายพันธุ์ไม้ผล
๔. ติดตามและประเมินผล

### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ เดือน มีนาคม
๒. คัดเลือกเกษตรกรปีละ ๒๐ คน เข้าร่วมโครงการฯ เดือน เมษายน
๓. อบรมเกษตรกร ๒ วัน เดือน พฤษภาคม
๔. เกษตรกรนำความรู้ไปฝึกปฏิบัติ เดือนมิถุนายน
๕. ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

### งบประมาณ

๑. ค่าอาหารและเครื่องดื่มเกษตรกร ๒๐ ราย ๓ ครั้ง เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๒. ค่าวัสดุฝึกอบรมให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมรับการฝึกอบรม
  - ๒.๑ กรรไกรตัดแต่งกิ่งอย่างดี ๒๐ ด้ามๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
  - ๒.๒ มีดตัดตาต่อกิ่งอย่างดี ๒๐ ชุดๆ ละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗,๐๐๐ บาท

- ปีละ ๑๗,๐๐๐ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๕๑,๐๐๐ บาท

### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

### ๑. ผลตอบแทนโดยตรง

๑.๑ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม ๖๔ คน นำความรู้ไปฝึกใช้ในแปลง

๑.๒ เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มขยายพันธุ์พืช เพื่อจำหน่าย

### ๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๒.๑ เกษตรกรสามารถขยายพันธุ์พืชได้เอง ไม่ต้องไปซื้อพันธุ์พืชตามท้องตลาด

๒.๒ เกษตรกรที่ผ่านการอบรม สามารถถ่ายทอดความรู้ ไปยังเกษตรกรรายอื่น

### ๓. ผลกระทบ

๓.๑ เกษตรกรขาดแหล่งพันธุ์พืชพันธุ์ดีในท้องถิ่น

๓.๒ เกษตรกรต้องฝึกปฏิบัติอยู่เป็นประจำจึงจะเกิดความชำนาญ

## ๑.๔ โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

**ผู้รับผิดชอบโครงการ** คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

### หลักการและเหตุผล

ปัญหาของเกษตรกร ปัญหาหลักในปัจจุบันนี้ก็คือ เรื่องดิน ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเสื่อมคุณภาพ ทำให้เกษตรกรที่ปลูกพืชได้ผลผลิตไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย เกษตรกรจะมีการใส่ปุ๋ยมากเพียงใดก็ตาม ในทางตรงกันข้าม ยิ่งใส่ปุ๋ยเคมีมาก ก็ยิ่งทำให้โครงสร้างของดิน ยิ่งเปลี่ยนไป ดังนั้น ถ้าเราเร่งปรับปรุงบำรุงดินกันอย่างจริงจัง ปัญหาของดินเสื่อมคุณภาพ ก็จะกลับมาอุดมสมบูรณ์ได้ โดยการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด ปลูกพืชหมุนเวียน

### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อแก้ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ

๒. เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี

๓. เพื่อลดต้นทุนการผลิต

๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่อง

๕. เพื่อปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติ

### เป้าหมาย

ปีละ ๒๐๐ ไร่ ๓ ปี ๖๔๐ ไร่ เกษตรกร ๑๕๐ ราย

### พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ ต. หนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

### ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๗	หมู่ที่ ๑,๒	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๕๐ ราย	พื้นที่ ๒๐๐ ไร่
ปี ๒๕๖๘	หมู่ที่ ๓,๔,๘	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๕๐ ราย	พื้นที่ ๒๐๐ ไร่
ปี ๒๕๖๙	หมู่ที่ ๕,๖,๗	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๕๐ ราย	พื้นที่ ๒๐๐ ไร่

### แผนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการ

๒. จัดอบรมเกษตรกรเป้าหมาย ๑๕๐ คน เดือน มีนาคม - เมษายน
๓. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. ติดตามและประเมินผล

#### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

๑. คัดเลือกพื้นที่/เกษตรกร
๒. ประชุมชี้แจงโครงการ/อบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
๓. จัดทำแปลงทดสอบสาธิตปุ๋ยพืชสด/ทดสอบสาธิตแปลงปลูกพืชหมุนเวียน
๔. จัดทำแปลงปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยปุ๋ยคอกหมัก

#### งบประมาณ

- |   |                     |            |
|---|---------------------|------------|
| ๑. ค่าอาหารและเครื่องดื่มเกษตรกร ๕๐ ราย ๑ ครั้ง | เป็นเงิน            | ๓,๗๕๐ บาท  |
| ๒. ค่าวิทยากรชั่วโมงละ ๓๐๐ บาท ๘ ชั่วโมง        | เป็นเงิน            | ๒,๔๐๐ บาท  |
| ๓. ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม                  | เป็นเงิน            | ๕,๐๐๐ บาท  |
| ๔. ค่าวัสดุอุปกรณ์แปลงทดสอบสาธิต                | เป็นเงิน            | ๒๐,๐๐๐ บาท |
|   | รวมเป็นเงินทั้งสิ้น | ๓๑,๑๕๐ บาท |

- ปีละ ๓๑,๑๕๐ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๙๓,๔๕๐ บาท

#### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง
  - ๑.๑ พื้นที่เป้าหมาย ๖๔๐ ไร่ ที่มีปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ ภายในระยะเวลา ๓ ปี ดินจะกลับมามีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น
  - ๑.๒ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ประสบผลสำเร็จ ขยายผลไปยังเกษตรกรข้างเคียง
  - ๑.๓ เกษตรกรเห็นความสำคัญและรู้จักการปรับปรุงบำรุงดิน
๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม
  - ๒.๑ เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมี
  - ๒.๒ ลดต้นทุนการผลิต
๓. ผลกระทบ
 

การปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลา จึงจะเห็นผล เกษตรกรต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง

#### ๑.๕ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

#### หลักการและเหตุผล

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีงานทำหลังฤดูการเก็บเกี่ยวข้าวและเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและใช้ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

#### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
๒. เพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงาน
๓. เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและได้ประโยชน์สูงสุด

### เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่ชลประทาน อ่างเก็บน้ำห้วยผึ่ง-ห้วยผา หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖ หมู่บ้านละ ๕๐ คน

### พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ชลประทาน อ่างเก็บน้ำห้วยผึ่ง-ห้วยผา หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖

### ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๗	หมู่ที่ ๑,๒	ตำบลหนองฮีบุตร	จำนวน ๕๐ ราย	พื้นที่ ๒๐๐ ไร่
ปี ๒๕๖๘	หมู่ที่ ๓,๔	ตำบลหนองฮีบุตร	จำนวน ๕๐ ราย	พื้นที่ ๒๐๐ ไร่
ปี ๒๕๖๙	หมู่ที่ ๕,๖	ตำบลหนองฮีบุตร	จำนวน ๕๐ ราย	พื้นที่ ๒๐๐ ไร่

### แผนการดำเนินงาน

๑. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการแก่เกษตรกรเป้าหมายในเดือน พฤศจิกายน
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต รายละ ๑,๐๐๐ บาท
๓. จัดตั้งกองทุนเพื่อขยายผล
๔. ติดตามและประเมินผล

### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

๑. ค่าอาหารเกษตรกรผู้เข้าอบรม ๕๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
  ๒. ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม ๕๐ คนๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑,๒๕๐ บาท
  ๓. ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ปากกา ๕๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
  ๔. ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ ๒๐๐ บาท ๘ ชั่วโมง เป็นเงิน ๑,๖๔๐ บาท
  ๕. สนับสนุนปัจจัยการผลิต รายละ ๑,๐๐๐ บาท ๕๐ คน เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๗,๘๕๐ บาท

### งบประมาณ

- ปีละ ๕๗,๘๕๐ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๒๘๙,๒๕๐ บาท

### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

๑. เป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร จำนวน ๒๕๐ ครั้ง/เดือน
๒. เป็นการแก้ไขปัญหาการว่างงาน
๓. เป็นการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

## ๑.๖ โครงการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

### หลักการและเหตุผล

ด้วยรัฐบาลได้มีนโยบายเพื่อให้เกษตรกรมีพอกอยู่พอกกินและมีอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษไว้บริโภค เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษไว้บริโภค
๒. เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
๓. เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร
๔. เพื่อลดปัญหาการว่างงาน

### เป้าหมาย

เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๑ - ๘ ต. หนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

### พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ หมู่บ้าน ปีละ ๒-๓ หมู่บ้าน

### ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๗	หมู่ที่ ๑,๒	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๑๕๐ ราย
ปี ๒๕๖๘	หมู่ที่ ๓,๔,๘	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๑๕๐ ราย
ปี ๒๕๖๙	หมู่ที่ ๕,๖,๗	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๑๕๐ ราย

### แผนการดำเนินงาน

๑. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการแก่เกษตรกรเป้าหมาย
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อขยายผล
๓. จัดตั้งกองทุนเพื่อขยายผล
๔. ติดตามและประเมินผล

### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

อบรมเกษตรกรเป้าหมายและจัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุน ดังนี้

๑. ค่าอาหารเกษตรกรผู้เข้าอบรม ๑๕๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม ๑๕๐ คนๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๓,๗๕๐ บาท

๓. ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ปากกา ๑๕๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท

๔. ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ ๓๐๐ บาท ๘ ชั่วโมง เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท

### วัสดุสาริตในการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

๑. ปุ๋ยคอก ๖๔๐ กก.ๆ ละ ๕ บาท	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๒. แกลบดิบ ๑,๐๐๐ กก.ๆ ละ ๓ บาท	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๓. ค่าร่าอ่อน ๕๐๐ กก.ๆ ละ ๑๐ บาท	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๔. ค่ากากน้ำตาล ๗ ลิตรๆ ละ ๑๕ บาท	เป็นเงิน ๑๐๕ บาท
๕. ค่าEM ๔ ลิตรๆ ละ ๘๐ บาท	เป็นเงิน ๓๒๐ บาท

### ปัจจัยในการสนับสนุนเกษตรกร

๑. เมล็ดพันธุ์ผัก ๕ ชนิดๆ ละ ๒๐ บาท จำนวน ๑๕๐ คนเป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท	
๒. กากน้ำตาล ๑,๐๐๐ กก.ๆ ละ ๑๕ บาท จำนวน ๑๕๐ คนเป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท	
รวมทั้งสิ้น เป็นเงิน ๖๒,๕๗๕ บาท	

### งบประมาณ

- ปีละ ๖๒,๕๗๕ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๑๘๗,๗๒๕ บาท

### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกรมีอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษไว้บริโภค
  ๒. เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
  ๓. เป็นการใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด
- ๑.๗ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ(โคเนื้อ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

### หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเกษตรกรก็มีการเลี้ยงโคเนื้อกันอยู่แล้ว แต่เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติ ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมการเลี้ยงให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อจะได้โคเนื้อที่โตเร็ว ราคาสูงขึ้น

### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
๒. เพื่อเพิ่มความรู้ตามหลักวิชาการในการเลี้ยงสัตว์
๓. เพื่อเป็นแหล่งผลิตสัตว์พันธุ์ดีในท้องถิ่น

### เป้าหมาย

เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๑ - ๘ ต. หนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์ หมู่บ้านละ ๑๐ คน

### พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ หมู่บ้านละ ๑๐ คน ปีละ ๕ หมู่บ้าน

### ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๗ หมู่ที่ ๑,๒	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๕๐ ราย
ปี ๒๕๖๘ หมู่ที่ ๓,๔,๘	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๕๐ ราย
ปี ๒๕๖๙ หมู่ที่ ๕,๖,๗	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๕๐ ราย

### แผนการดำเนินงาน

จัดอบรมเกษตรกรหมู่บ้านละ ๑๐ คน ปี ละ ๒ - ๓ หมู่บ้าน ในช่วงเดือน มีนาคมของทุกปีและสนับสนุนกองทุนหมู่บ้านละ ๑๐,๐๐๐ บาท จัดตั้งกองทุนเพื่อขยายผล

### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

#### อบรมเกษตรกรเป้าหมายตามโครงการฯ ดังนี้

๑. ค่าอาหารเกษตรกรผู้เข้าอบรม ๕๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
  ๒. ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม ๕๐ คนๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑,๒๕๐ บาท
  ๓. ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ปากกา ๕๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
  ๔. ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ ๒๐๐ บาท ๘ ชั่วโมง เป็นเงิน ๑,๖๔๐ บาท
  ๕. สนับสนุนเงินกองทุนหมู่บ้านละ ๑๐,๐๐๐ บาท ๕ หมู่บ้านเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๗,๘๕๐ บาท

### งบประมาณ

- ปีละ ๕๗,๘๕๐ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๑๗๓,๕๕๐ บาท

### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกรได้รับความรู้ในเรื่องการเลี้ยงสัตว์ ตามหลักวิชาการ
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม

## ๒. แผนการลงทุน (ธุรกิจ / วิสาหกิจชุมชน)

### ๒.๑ โครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

#### หลักการและเหตุผล

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการว่างงานของเกษตรกรเพื่อให้มีรายได้เสริม และมีงานทำตลอดปี เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต โดยการผลิตสินค้าได้ตีมีมาตรฐาน และเพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาการให้ทันกับความต้องการของตลาด

#### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
๒. เพื่อลดปัญหาการว่างงาน
๓. เพื่อแก้ไขปัญหาการอพยพแรงงาน

#### เป้าหมาย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป้าหมาย หมู่ที่ ๑ - ๘ ต. หนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์  
พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ หมู่บ้านละ ๓๐-๕๐ คน ปีละ ๒-๓ หมู่บ้าน

#### ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๗	หมู่ที่ ๑,๒	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๑๐๐ ราย
ปี ๒๕๖๘	หมู่ที่ ๓,๔,๘	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๑๐๐ ราย
ปี ๒๕๖๙	หมู่ที่ ๕,๖,๗	ตำบลหนองอีบุตร	จำนวน ๑๐๐ ราย

#### แผนการดำเนินงาน

๑. จัดอบรมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หมู่บ้านละ ๓๐-๕๐ คน ๒-๓ หมู่บ้าน ๑๐๐ ราย
๒. สนับสนุนเงินกองทุนช่วยเหลือหมู่บ้านละ ๑๐,๐๐๐ บาท
๓. จัดตั้งกองทุนเพื่อขยายผล

#### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

จัดอบรมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป้าหมายหมู่บ้านละ ๓๐-๕๐ ราย ปี ละ ๒ - ๓ หมู่บ้าน

#### ดำเนินการ

#### อบรมฯ ดังนี้

๑. ค่าอาหารผู้เข้าอบรม ๑๐๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม ๑๐๐ คนๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๓. ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ปากกา ๑๐๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๔. ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ ๒๐๐ บาท ๗ ชั่วโมง ๓๐ นาที เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

๕. สนับสนุนเงินกองทุนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มละ ๑๐,๗๕๐ บาท ๘ กลุ่ม เป็นเงิน ๘๖,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท

### งบประมาณ

- ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ทั้ง ๘ หมู่บ้าน มีงานทำ
๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม่อพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่น ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่นขึ้น

### ๒.๒ โครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

#### หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในตำบลหนองอีบุตรประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก ทำให้มีผลผลิตทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก เช่น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดหวาน ฯลฯ แต่ราคาผลผลิตที่เกษตรกรขายได้ขึ้นอยู่กับตลาดพ่อค้าคนกลาง หากมีการนำผลผลิตมาทำการแปรรูป มีบรรจุภัณฑ์ ก็จะทำให้สามารถเพิ่มราคาสินค้าให้สูงขึ้นได้ เช่น การแปรรูปข้าวกล้อง เป็นต้น

#### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้มีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางเลือกหนึ่ง
๒. เพื่อให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์หลักของชุมชนให้มีคุณภาพ มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของตลาด

#### เป้าหมาย

เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๑-๘ ตำบลหนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

#### พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลหนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

#### ระยะเวลาดำเนินการ

- ปี ๒๕๖๗ เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๑-๘ ต.หนองอีบุตร จำนวน ๒๕ ราย  
 ปี ๒๕๖๘ เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๑-๘ ต.หนองอีบุตร จำนวน ๒๕ ราย  
 ปี ๒๕๖๘ เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๑-๘ ต.หนองอีบุตร จำนวน ๒๕ ราย

### แผนการดำเนินงาน

๑. จัดตั้งกลุ่มอาชีพพร้อมให้ความรู้ ฯ
๒. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยให้กลุ่มดำเนินการ
๓. จัดตั้งกองทุนเพื่อขยายผล

### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

๑. จัดตั้งกลุ่มอาชีพพร้อมให้ความรู้ ฯ
๒. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยให้กลุ่มดำเนินการ
๓. จัดตั้งกองทุนเพื่อขยายผล

### งบประมาณ

- ปีละ ๓๐,๐๐๐ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท

### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกรสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์หลักของชุมชนให้มีคุณภาพ
๒. เพิ่มราคาผลผลิตด้วยการแปรรูป
๓. เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง
๔. แก้ไขปัญหาการว่างงานของเกษตรกร

## ๒.๓ โครงการรณรงค์ป้องกันโรคระบาดตามฤดูกาล

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

### หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบัน สถานะการผลิตด้านการเกษตร มีความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น จากโรคระบาด และแมลงศัตรูพืช ในการผลิตทั้งด้านพืชและสัตว์ ดังนั้น ในการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจและสัตว์เศรษฐกิจ ยังไม่สามารถทราบได้ล่วงหน้าว่าจะเกิดการระบาดของโรคพืช - สัตว์ ได้เมื่อใด ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรได้มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อแก้ไขปัญหาและความต้องการของเกษตรกร ได้อย่างแท้จริง จึงได้นำเสนอโครงการรณรงค์ป้องกันโรคระบาดของพืช - สัตว์เศรษฐกิจ ในพื้นที่ตำบลคำบาง โดยการฝึกอบรมชี้แจง และจัดหาปัจจัยด้านการป้องกันกำจัดโรคระบาดพืช - สัตว์

### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้มีความรู้ความเข้าใจในการทำการเกษตร และการป้องกันกำจัดศัตรูพืช - สัตว์
๒. เพื่อให้เกษตรกรลดความเสี่ยงในการปลูกพืช - เลี้ยงสัตว์
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มและลดรายจ่ายในครอบครัว

### เป้าหมาย

เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๑- ๘ ตำบลหนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

### พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลหนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

### ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๗ เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๑,๒ ต.หนองอีบุตร จำนวน ๒๕ ราย

ปี ๒๕๖๘ เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๓,๔,๘ ต.หนองอีบุตร จำนวน ๒๕ ราย

ปี ๒๕๖๙ เกษตรกรเป้าหมาย หมู่ที่ ๕,๖,๗ ต.หนองอีบุตร จำนวน ๒๕ ราย

### แผนการดำเนินงาน

๑. จัดอบรมเกษตรกรผู้นำ หมู่บ้านละ ๘-๑๓ คน ปีละ ๒-๓ หมู่บ้าน รวม ๒๕ คน
๒. จัดงบประมาณสำรอง ตั้งเป็นกองทุนป้องกันโรคระบาด

### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

๑. ค่าอาหารเกษตรกรผู้เข้าอบรม ๒๕ ราย ๗๐ บาท เป็นเงิน ๑,๗๕๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่าง / เครื่องดื่ม ๒๕ ราย ๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๗๕๐ บาท  
 ๓. จัดตั้งกองทุนสำรองการป้องกันโรคระบาด เป็นเงิน ๙๗,๕๐๐ บาท

### งบประมาณ

- ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท

### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกร ๗๕ ราย ได้รับความรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคระบาดใน พืช - สัตว์ และสามารถถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกรรายอื่นในชุมชนต่อไป
๒. มีกองทุนสำรองไว้ล่วงหน้า หากเกิดการระบาด สามารถดำเนินการได้ทันที

## ๓. แผนปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

### ๓.๑ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจการเกษตรพอเพียง

ผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอด ฯ ต.หนองอีบุตร

#### หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจปัจจุบันมีความฝืดเคืองในการดำรงชีวิตปัจจุบัน ทำให้เกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ดังนั้นจึงได้นำเอาแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทางปฏิบัติมี ๒ รูปแบบ คือ

๑. เศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน สามารถพึ่งตนเองได้ โดยไม่โลภมากและไม่เบียดเบียนคนอื่น
๒. เศรษฐกิจพอเพียงแบบ คือ การแลกเปลี่ยนความร่วมมือช่วยเหลือกัน เพื่อให้ส่วนรวมได้รับประโยชน์ และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคมให้เจริญอย่างยั่งยืน

#### วัตถุประสงค์

๑. เป็นการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ
๒. เป็นการลดการใช้สารเคมี
๓. เป็นการลดต้นทุนการผลิต
๔. เป็นการรักษาสภาพแวดล้อม

#### เป้าหมาย

ดำเนินการปีละ ๑ หมู่บ้าน ในตำบลหนองอีบุตร อ. ห้วยผึ้ง จ. กาฬสินธุ์

#### พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๘ หมู่บ้าน ปีละ ๑ หมู่บ้าน

#### ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๗ หมู่ที่ ๑	ตำบลหนองอีบุตร
ปี ๒๕๖๘ หมู่ที่ ๔	ตำบลหนองอีบุตร
ปี ๒๕๖๙ หมู่ที่ ๗	ตำบลหนองอีบุตร

### แผนการดำเนินงาน

๑. จัดอบรมเกษตรกรเป้าหมายทุกครัวเรือน ปีละ ๑ หมู่บ้าน
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วน
๓. จัดตั้งกองทุนเพื่อขยายผล

### วิธีการดำเนินงาน รายละเอียดโครงการ

จัดอบรมเกษตรกรเป้าหมายปีละ ๑ หมู่บ้าน ในช่วงเดือน มกราคม ของทุกปีและสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วนแก่เกษตรกร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ค่าอาหารผู้เข้าอบรม ๒๐๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม ๒๐๐ คนๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท
๓. ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ปากกา ๒๐๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๐๐ บาท
๔. ค่าวิทยากร ชั่วโมงละ ๒๐๐ บาท ๘ ชั่วโมง เป็นเงิน ๑,๖๔๐ บาท
๕. ค่าวัสดุในการฝึกอบรมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
  - ปุ๋ยคอก จำนวน ๑,๐๐๐ กก. ๆ ละ ๕ บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
  - แกลบดิบ จำนวน ๕๐๐ กก. ๆ ละ ๓ บาท เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
  - รำอ่อน จำนวน ๒๕๐ กก. ๆ ละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
  - กากน้ำตาล จำนวน ๑๐ ลิตรๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
  - ค่า EM จำนวน ๑๐ ลิตรๆ ละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๘๐๐ บาท
  - ค่าเมล็ดพันธุ์พืชผัก ๔ ชนิด รวม ๑๒ กก.ๆ ละ ๓๐๐ บาทเป็นเงิน ๓,๖๔๐ บาท

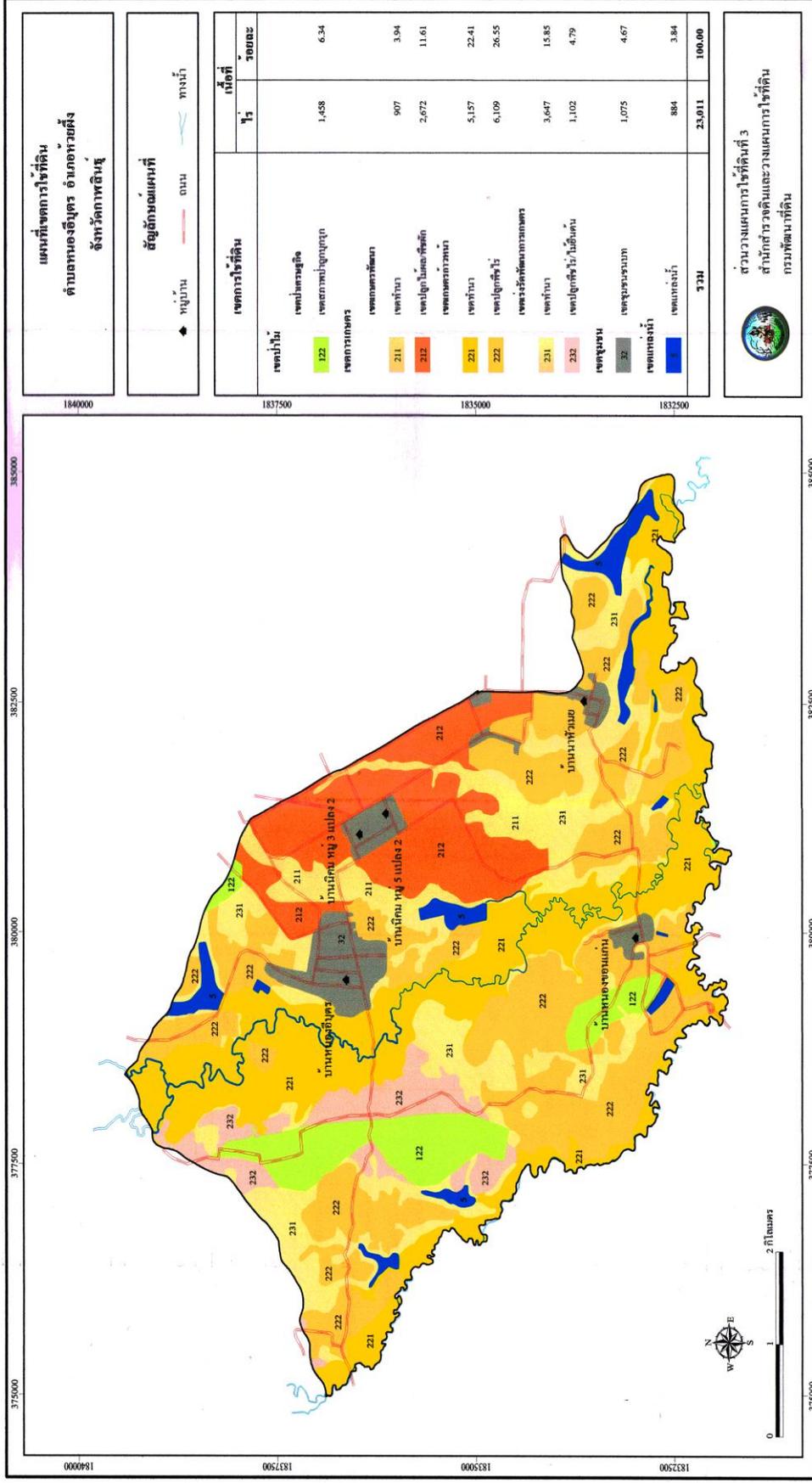
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๑,๓๕๐ บาท

### งบประมาณ

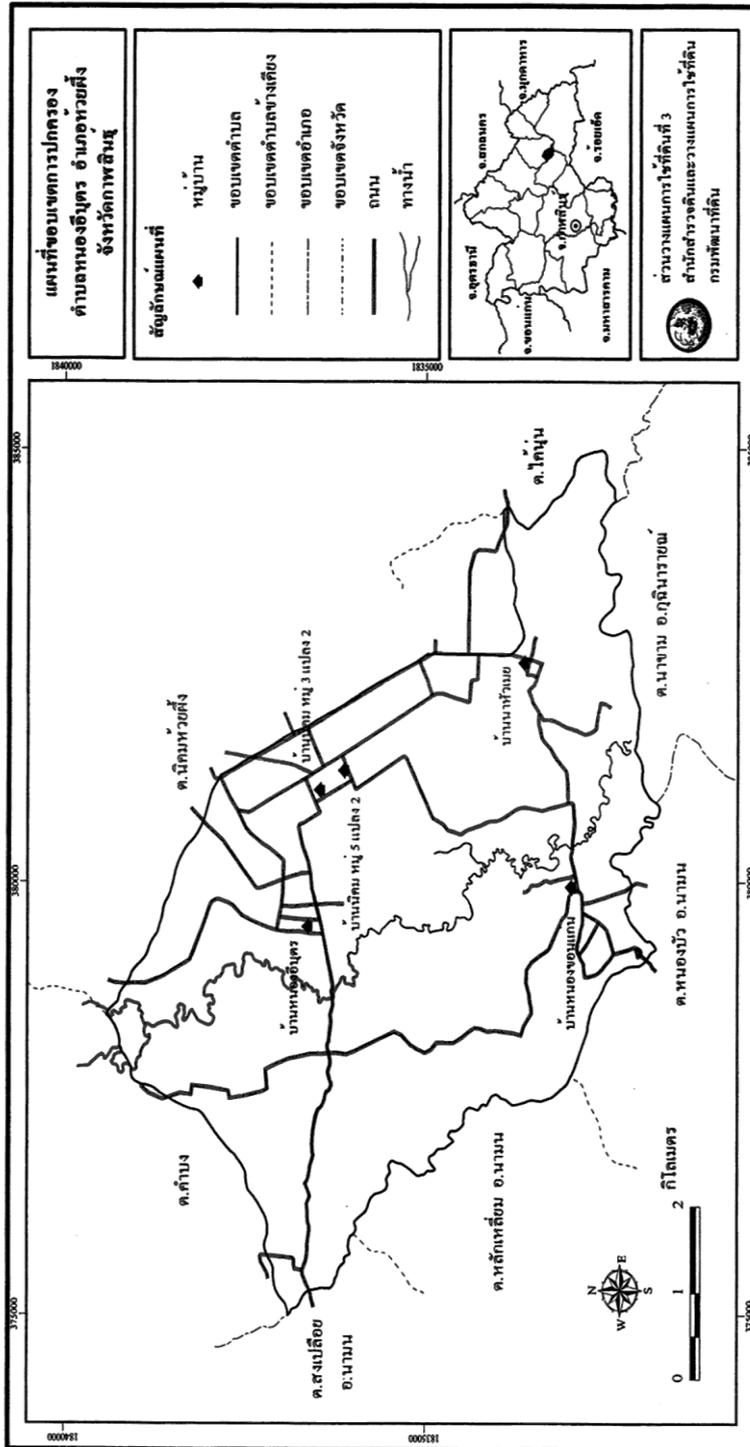
- ปีละ ๔๑,๓๕๐ บาท รวม ๓ ปี เป็นเงิน ๑๒๔,๐๕๐ บาท

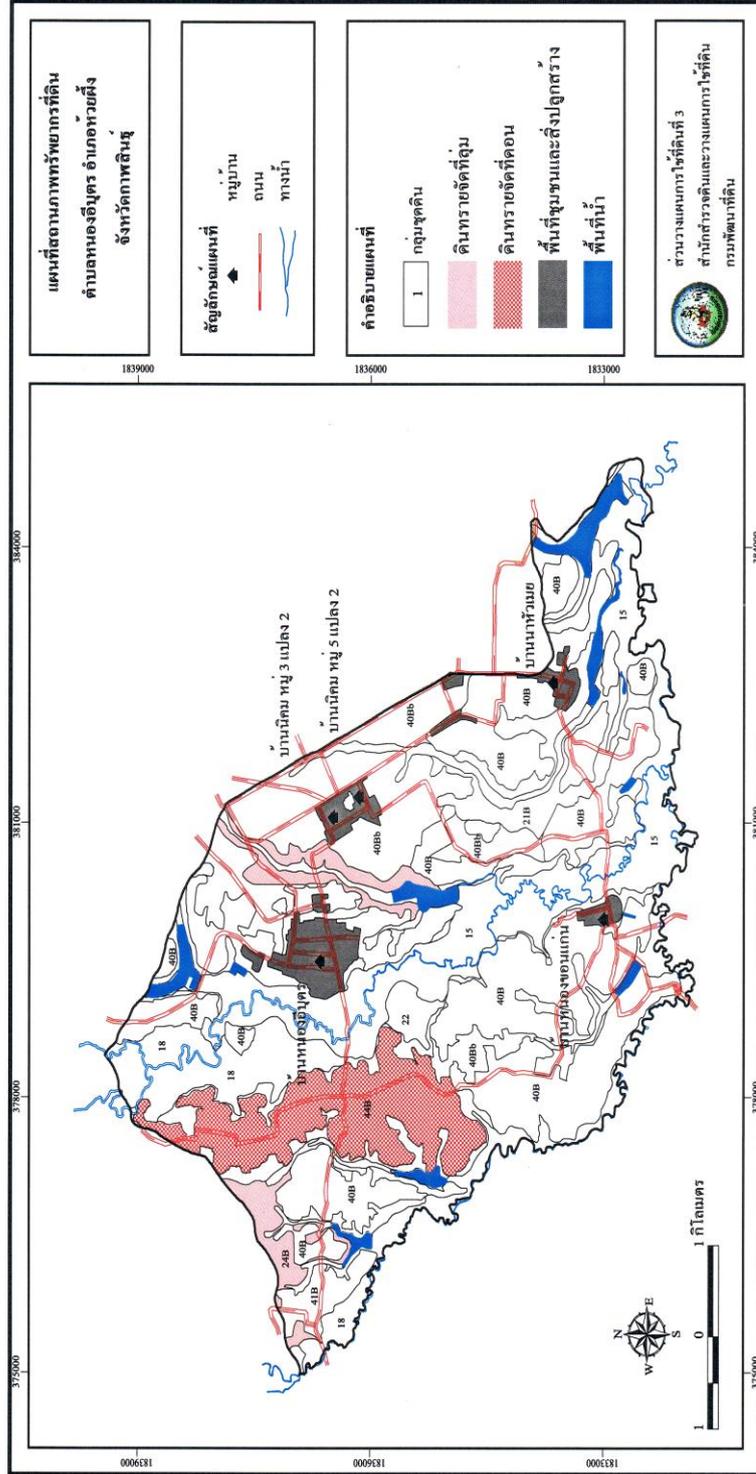
### ผลตอบแทนโครงการ/กิจกรรม

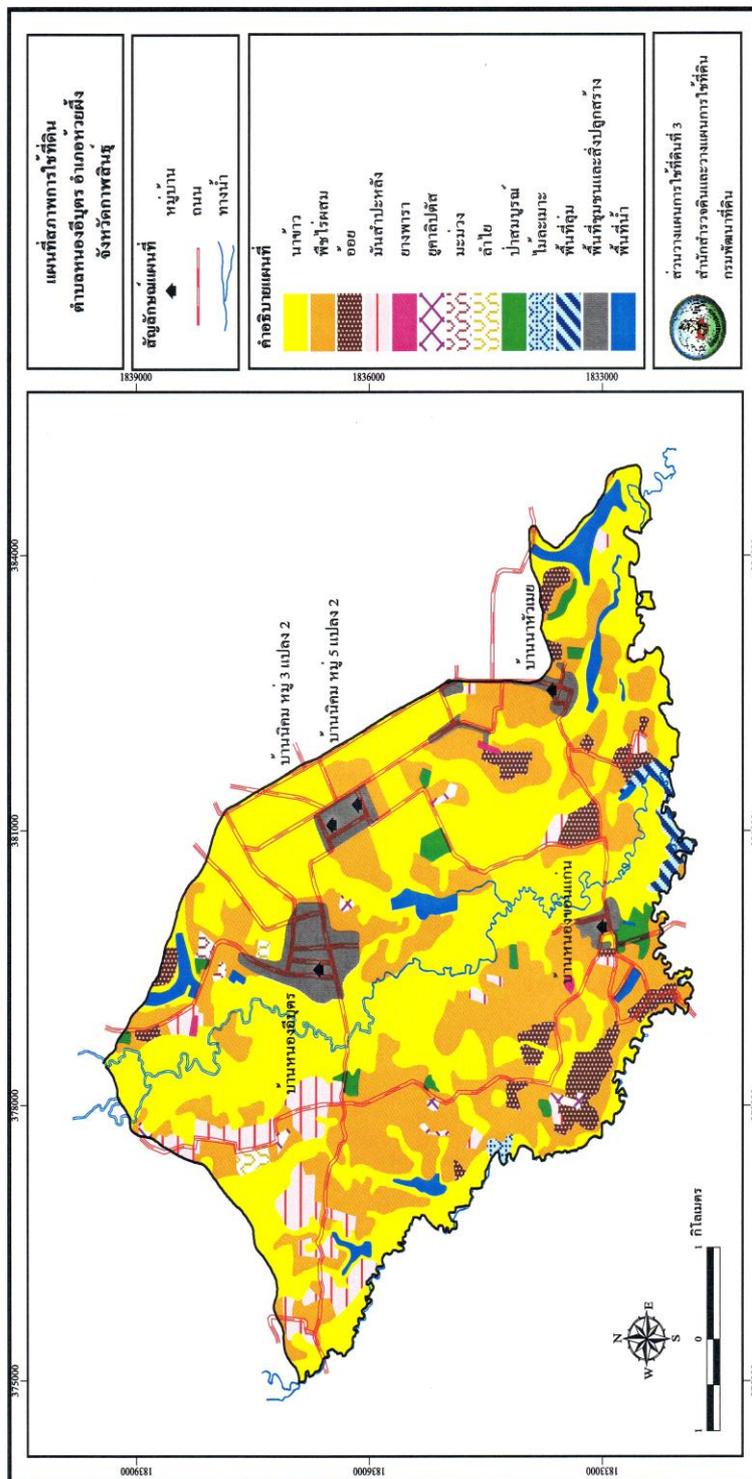
๑. เป็นการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุทำให้โครงสร้างของดินดีขึ้น
๒. เป็นการผลิตพืชที่ปลอดภัยจากสารพิษซึ่งปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค
๓. เป็นการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตให้ดีขึ้น เป็นที่ต้องการของตลาด



รูปที่ 6-1 แผนที่เขตการใช้ที่ดิน ตำบลหนองอ้อบุตร อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์







รูปที่ 3-2 แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลหนองไผ่ อําเภอสว่าง จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่มา : ส่วนวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดินที่ 2 สทว., 2549